

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 3/2024

Březen 2024

Přátelství a zrada přátelství

Velikonoční doba nám bezpochyby nabízí k uvažování množství myšlenek a témat užitečných pro náš vlastní život i pro svět, ve kterém žijeme. Jednou z nich je téma přátelství.

V předvečer umučení Páně, v jeho posledních chvílích, vidíme téma přátelství dvakrát: poprvé, kdy se po Poslední večeři na adresu svých apoštolů vyjádřil: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ (Jan 15,13-15). Ježíš své apoštoly a skrze ně i nás všechny, jeho následovníky, nazývá svými přáteli.

Podruhé se toto téma objevuje v Getsemanské zahradě, kam se Ježíš po Poslední večeři šel modlit. Když k němu přistoupil jeho apoštol Jidáš, aby ho polibkem zradil, Ježíš se ho ptá: „Příteli, (učni jen), k čemu jsi přišel.“ (Mt 26, 50). Tím potvrzuje to, co řekl před chvílí: apoštol Jidáš je jeho přítelem. Bohužel, přítelem, který svého přítele Ježíše zrazuje.

Zkusme pod vlivem těchto myšlenek o tomto tématu uvažovat trochu víc, a to nejen o přátelství, ale i zradě přátelství. Tato dvě témata totiž nelze od sebe oddělit, jedno patří ke druhému.

Touha mít někoho

Přátelství je téma, které mnohé z nás silně zaměstnává. Přátelství je totiž napojeno na intimitu, na touhu mít někoho, kdo by znal nejhlubší zákoutí našeho srdce, a přitom nás přijímal. A tato touha je pro každého z nás velmi důležitá a také hluboce legitimní, protože bez ní našemu životu něco velmi podstatného chybí. Někteří si při slově intimita představí sexualitu. Toto je však hluboký omyl. Sexualita může být součástí intimity, ale samotná intimita není sexualitou. Toto slovo je odvozeno od latinského slova nejvnitřnější, což znamená něco, co se týká nejhlubších a nejskrytějších zákoutí našeho bytí. Proto intimní vztah bude vztah, ve kterém se lidé znají do hloubky a vzájemně se přesto (nebo možná právě proto) respektují.

V tomto smyslu lze definovat i přátelství. Skotský filozof John Macmurray říká: „Být přítelem znamená být samým sebou pro jiného člověka.“ Přátelství tedy začíná naší snahou (nebo odvahou) být samými sebou. Pochopitelně, ne vše, co se nachází v našem nitru, je dobré. Proto přátelství neznamená schvalovat vše, co se nachází uvnitř našeho přítele. Náš život je pouť ke stávání se tím, čím nás chce mít Bůh. K stávání se patří rozvíjení našich dobrých stránek, ale i vyrůstáme z našich ne dobrých stránek. Toto se však děje mnohem snáze, když máme v životě někoho, kdo nás dokonale zná, přijímá a kdo pro nás chce dobro. Jinak řečeno, když máme přítele nebo přátele. Přátelství nemůže být naprogramované. Nemůže být ani vnuceno. Jak říká liška v Malém princí: „Není na světě prodejny, kde bys mohl koupit přátelství.“ Přátelství je darem, který jeden člověk nabízí druhému.

Znaky zdravého přátelství

Jaké jsou znaky zdravého přátelství? Připomeneme si alespoň tři.

Skutečný přítel obrušuje

S jeho pomocí se stáváme lepšími lidmi. Přestože jednou z důležitých vlastností dobrého přítele je, že nás přijímá takové, jací jsme, na druhé straně pod jeho vlivem se budeme snažit růst, zdokonalovat se, zlepšovat. Kniha Přísloví říká: „Železo se ostří železem a člověk člověka (přítele) brousí.“ (Přís 27,17). Skutečné přátelství dává tvému životu příchut'. Dělá tě výrazným, odvážným, originálním. Falešný přítel tě dělá nemastným „závislým, nevýrazným.“ Pokud máš člověka, který ti usnadňuje konat zlo, tento člověk není tvým přítelem. Testem tvého přátelství by měla být otázka: „Přispělo mi přátelství s touto osobou k tomu, že jsem se stal lepším člověkem?“

Skutečný přítel neodchází

Opravdový přítel stojí u nás v čase i nečase, je věrný a vytrvalý. Kniha Přísloví

říká: „Přítel miluje vždycky, v tísni ti bude bratrem“ (Přís 17,17). Chceš-li poznat, kdo je tvým věrným přítelem, dopusť se nějakého prohřešku nebo pádu a uvidíš, kdo zůstane. Život je jako loď. Někteří lidé na její palubu vystupují nebo z ní odcházejí velmi lehce. Někteří na ní zůstávají, ale pouze do té doby, dokud plavba probíhá hladce a bez problémů. Ale jakmile přijde silný vítr nebo se strhne bouře, loď opouštějí. Skutečný přítel je ten, kdo s tebou zůstává v každém počasí, za každých okolností, při jakýchkoli tvých pádech.

Skutečný přítel bodá

Skutečný přítel bodá

Řekneš si možná: nechci, aby mě někdo bodal, nebo do mě píchal. Ale slyšme, co říká Kniha Přísloví dále: „Upřímné jsou rány milujícího (člověka), lživé jsou polibky nenávidícího (člověka).“ (Přís 27, 6). Přítel, který tě má opravdu upřímně rád, tě – pokud je to nevyhnutelné – i zraní, čili, nebude tě obšťastňovat pokryteckými polibky, když potřebuješ operaci, při které se řeže skalpelem. Nebude ti lhát, když potřebuješ slyšet pravdu. Lichocením není projevem skutečného přátelství. Skutečnému příteli na tobě záleží, a proto tě neváhá i konfrontovat, pokud to tvé dobro potřebuje.

Kdy přátelství není zdravé?

Existují znamení, která jsou pro nás výstrahou, že tam nejde o přátelství, ale o škodlivý, ba až nebezpečný vztah, a proto bude lepší buď mu ubrat na intenzitě, nebo ho přerušit. Které jsou to? Představíme si jich osm;

Pokud přítel nesplní, co slíbí

Věrnost slíbenému slovu patří k základům dobrého vztahu. Sliby a přísliby jsou báze, na které stavíme svůj život. Bůh je přítel, neboť je věrný. Dal nám svůj příslib věrnosti a lásky a nikdy se od něho neodchýlí, proto na Bohu můžeme svůj život stavět. Lidé nejsou schopni být tak věrní jako Bůh. Ale jistá stabilní věrnost v přátelském vztahu musí být. Sliby se týkají různých věcí: od uděláním slíbených nákupů po zachování manželských slibů nebo smlouvy o pronájmu

bytu. Člověk, který ustavičně porušuje slovo, si nezaslouží, abychom mu důvěřovali a brali ho vážně. Pokud je tento problém nový, je třeba za ním vidět něco hloubšího a může být znamením, že náš přítel potřebuje pomoc. Když však přetrvává a on o pomoc nestojí, přátelství fungovat nemůže.

Zrádce

To je přítel, který tě zrazuje ve vážných věcech. Například začne o tobě rozšiřovat negativní zvěsti, nebo s tebou z ničeho nic přestane mluvit, aniž by se mezi vámi odehrálo něco jasně negativního. Možná, že ten člověk s něčím zápasí, vnitřní zápasy se však mezi přáteli řeší otevřenou diskusí. Pokud svého přítele konfrontuješ a jeho zrádné chování nepřestává, je třeba uvažovat o ukončení přátelství.

Zneuživatel

Každý z nás má hranice. Hranice jsou čára, kde končíme my a kde začíná jiný. Ke zralosti člověka patří, že nikdy nepřekračuje hranice jiných bez jejich povolení a že jiným nedovolí překročit své hranice v oblastech, kde k tomu není připraven. Jsou lidé, kteří toto buď neví, nebo to nerespektují. Tito lidé se pak vůči nám dopouštějí násilí, které nás zraňuje, a když takové chování přetrvává, začne nás to obírat o sebeúctu. Například někdo nás zneužívá verbálně, zvyšuje na nás hlas, používá silná a urážlivá slova, nebo se uchýlí k planým obviňováním. Dokonce jsou i tací, kteří na nás fyzicky útočí, a takto překračují naše hranice. Totéž platí o emocionálních vydíráních nebo sexuálních zneužíváních. Vztah, ve kterém se násilně překračují hranice, je třeba opustit.

Závislý

Jsou lidé, kteří snad z počáteční nepozornosti nebo ‚frajčiny‘ postupně skončí v některé ze závislostí: v alkoholismu, narkotikách, gamblerství. Centrem života závislého člověka se postupně stane předmět jeho závislosti. Takový člověk potřebuje pomoc. Přítel ji dokáže poskytnout, pokud ne jinak, tak alespoň tak, že svého závislého

přítele konfrontuje. Když však závislý přítel odmítá svůj problém řešit, přátelství je třeba opustit. Časem se jeho závislost stane totiž jen horší. A takový vztah je odsouzen k trápení.

Člověk příliš zaměřen na sebe

S takovými lidmi není problém trávit krátkou dobu. Jakmile se však stanete přáteli, postupem času si zevšedníte a jeho chování se pro tebe stane otravným a nesnesitelným. To je člověk, který mluví jen o sobě, nikdy si nenajde čas, aby naslouchal tobě. A když i naslouchá, dělá tak jen proto, aby se připravil na to, co dalšího o sobě řekne, když ty domluvíš. To je znamení, že ho nezajímá nikdo jiný kromě něho samého, tedy ho nezajímáš ani ty. Skutečné přátelství musí být vzájemné, ne jednostranné.

Člověk, který nezachovává diskrétnost

K podstatě přátelství patří dělení se o své nitro. Jak se přátelství prohlubuje, otevíráme se před sebou navzájem stále více. Ovšem to, o co se takto vzájemně podělíme, by mělo zůstat pouze mezi námi. Jsou věci, které neřeknu každému, jen člověku, o kterém předpokládám, že mě chápe a je mi oporou. Když přítel takové věci prozradí jiným, je to pro mě obyčejně velká rána – jako by někdo rozšiřoval mezi lidmi fotku, na které jsem nahý. Občas se stane, že tvůj přítel si není vědom toho, co dělá, že to celé podceňuje. Pokud ho na tento problém upozorníme, a on své chování nezmění, náš důvěrný vztah je třeba buď omezit pouze na povrchnější záležitosti, nebo jej úplně ukončit.

Soupeř

Soupeření je pro náš osobní pokrok a růst důležité, neboť se v něm snažíme rozšiřovat své schopnosti. Ale příliš mnoho soupeření mezi přáteli obyčejně neskončí dobře. V takovém chování se nejedná o zdravé vzájemné povzbuzování k překonávání sebe samých, ale o snahu porazit toho druhého. O co jde, poznáme podle doprovodných emocí, které se na jeho straně nacházejí. Když tam jsou emoce závidivosti, žárlivosti nebo dokonce skrytého nepřátelství vůči nám, nejde o zdravou soutěživost, ale o snahu porazit nás. Ovšem v takovém prostředí přátelství růst nemůže.

Hledač chyb

K přátelství nutně patří vzájemná zpětná vazba. Dobří přátelé mají sice navzájem s sebou trpělivost a umí přehlížet i drobné prohřešky, ale pokud se něco stane pro některého z nich pravidlem a z prohřešků vznikne neduh, dobrý přítel ho musí na to upozornit. Ale pokud je jeho radostí ustavičně na nás hledat chyby, napomínat nás a cosi vyčítat, takový vztah se stane otravným a postupně se z něj vypaří přátelská láska. Pokud náš přítel s tím odmítá něco dělat, je čas, abychom náš vztah s ním přehodnotili.

VINA ZRAZENÉHO PŘÁTELSTVÍ

Jedno přísloví říká: „Nikdy neříkej svému příteli to, co může proti tobě použít, když bude tvým nepřítelem!“ I když toto přísloví zní dost paranoicky, ba až fatálně, protože nám může bránit naplno se otevřít pro hluboké přátelství, je v něm zrno moudrosti. Ne však v tom smyslu, že bys svému příteli opravdu

neměl říkat hluboké věci. Spíše v tom, že v přátelství je třeba být již předem připraven i na možnou zradu. Všechny věci, o kterých jsme si mluvili výše, jsou v jistém smyslu zradou. Jedny menší, jiné větší. Pokud nás přítel zradí, bolí to a u mnoha lidí taková zrada vede k tomu, že se úplně uzavřou a už se nikdy pro

žádné přátelství neotevřou. Taková reakce není správná. Celý život se něčemu učíme. I zrady přátel nás mnohému učí. Jednak tomu, že i odpouštění má své místo a že vždy je prostor na novou šanci. Nebo tomu, že některým přátelům jsme začali důvěřovat příliš rychle, nebo že byli mezi nimi i takoví, kterým jsme nikdy důvěřovat raději neměli, ale učí nás to také tomu, že nejen nás zrazují jiní, ale i my sami často zrazujeme jiné. Jen si vzpomeňme, jak často jsme vykonali našim přátelům to, co jsme z našeho pohledu brali na lehkou váhu, když však oni vykonali totéž nám, zruinovalo nás to. Všichni jsme na jedné lodi a jsme poutí hříšníků. To by nás mělo dělat navzájem chápavými. Především je však třeba vědět, co se nás samých týká, že žádná zrada není tak velká, aby nemohla být napravena. Toto nepochopil Jidáš, Ježíšův zrádce. Ježíš, který nikdy nikoho nezradil, mu novou šanci dal, jak ji dal i Petrovi, dalšímu ze svých přátel –

zrádců. Jidáš však na rozdíl od Petra výčitky své viny neunesl a spáchal sebevraždu. Až tak silná může být vina zrazeného přátelství. Ať se nám nic podobného nestane.

(podle KN!)

Přesný den ukřižování Ježíše se dá určit

V evangeliích jsou podrobné zprávy o ukřižování a z nich lze s velkou pravděpodobností určit přesný den, kdy se to stalo.

Dějiny se odehrávají v čase a prostoru. V případě Ježíšovy smrti je prostor jasný a nacházel se na území dnešního Starého města v Jeruzalémě.

Díky písemným pramenům a archeologickým výzkumům dokážeme s velkou pravděpodobností lokalizovat místa spojená s Poslední večeří, se soudním procesem a s ukřižováním.

Problém představuje přesný den, neboť jako v mnoha případech evangelia nejsou jednoznačná.

Neshodují se v detailech kolem Ježíšova ukřižování, přestože poskytují dostatek časových údajů. Hlavním problémem je, že synoptická evangelia (Matouš, Marek a Lukáš) vyprávějící tytéž příběhy kladou den Ježíšova ukřižování na 15. nisan na svátek Paschy, zatímco Janovo evangelium ho klade na 14. nisan na přípravný den.

Všechna čtyři evangelia se však shodují, že Ježíše ukřižovali v pátek a v pátek také zemřel pár hodin před začátkem sabatu. Poslední večeří s učedníky měl večer předtím, co byl pro Židy pátek, ale pro nás to byl čtvrtek.

Den začínal večer

Při čtení Bible je třeba mít na paměti specifikum židovského lunárního kalendáře. Podle něj den začínal večer po západu slunce, což mohlo být kolem 18. hodiny, a trval do dalšího západu slunce. Takže den se počítal jako noc a začínal o pár hodin dříve než náš den, který oficiálně začíná o půlnoci.

Pak se ještě evangelia shodují, že se to stalo během vlády římského císaře Tiberia (14-37), kdy římskou provincií Judeu spravoval Pontius Pilát (26-36), Kaifáš byl velekněz (cca 18-36) a Herodes Antipas tetrarcha (cca 4 před Kr. až do 39 po Kr.).

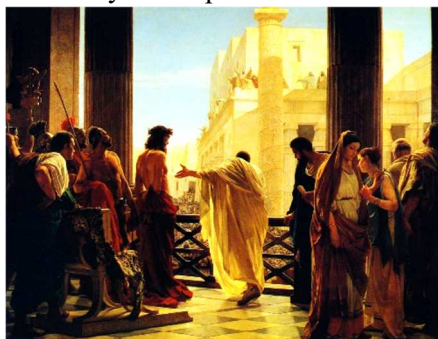
Jak jsem zmínil výše, nesoulad mezi synoptickými evangeliemi a Janovým evangeliem je v tom, že podle synoptických Ježíš zemřel po slavnostní večeři na svátek Paschy, kdy Židé jedli beránka, a podle Jana po obyčejné večeři v přípravný den, kdy odpoledne kněží rituálně zabíjeli beránky v chrámu a lidé si je odnesli na přípravu slavnostní večeře. Tedy klíčové pro přesné určení dne ukřižování je, zda v tom roce byl pátek přípravný den nebo byl tehdy svátek Paschy.

Další informace, které jsou v synoptických evangeliích, a tehdejší židovské zákony jsou dostatečné k rozhodnutí.

Podle židovských zákonů se soudní proces nesměl konat v noci, pokud byla rozsudkem smrt. Takový proces by byl neplatný, a proto se za denního světla rozsudek musel potvrdit, což Pilát udělal v pátek ráno, a ještě dopoledne začala Ježíšova křížová cesta.

Zároveň židovské zákony zakazovaly dělat rozsudky v noci před sabatem a svátkem, neboť podle lunárního kalendáře noc již byla svátečním dnem. To vylučuje, že by k soudnímu procesu došlo v noci v den Paschy, tedy svátek Paschy 15. nisan nemohl být v pátek.

Šimon z Cyrény se vracel z práce, když ho chytili, aby nesl Ježíšův kříž, čímž by porušoval sváteční zákaz práce. Ani Josef z Arimatey by na svátek Paschy nesměl jednat s Pilátem, jít koupit plátno, do kterého by zavinul Ježíšovo tělo, a pohřbít ho.

Synoptická evangelia zdůrazňují spěchání při Ježíšově pohřbu, aby dobří Židé neporušili své zákony. Proto pátek ukřižování vychází na 14. nisanu a přípravný

den svátku Paschy.

Kdy během správy Judey Pilátem vychází 14. nisan na pátek? Podle výpočtů vědců jsou možná pouze dvě data – 7. dubna roku 30 nebo 3. dubna roku 33.

Podle údajů ze začátku Lukášova evangelia víme, že Jan Křtitel začal působit v 15. roce vlády císaře Tiberia, což připadá na rok 29, a v Janově evangeliu se zmiňují tři svátky Paschy během Ježíšova veřejného působení. Také Jan vzpomíná první Ježíšovu Paschu v Jeruzalémě, když vyhnal kupce z chrámu. V následující hádce zaznělo i tvrzení, že chrám stavěli 46 let.

Podle údajů Josefa Flavia Herodes Veliký začal stavět chrám v 18., resp. 15. roku své vlády, nejpravděpodobněji kolem let 22 – 19 př. Kr. Záleží, zda za začátek Herodovy vlády považujeme rok 40/39, kdy ho římský senát jmenoval králem, nebo rok 37 před Kristem, kdy ho římské legie dosadily na trůn.

Čtyřicet šest let nás přivádí někde do poloviny 20. let 1. století (přesněji 24 – 27), krátce před začátek působení Jana Křtitele a Ježíše.

S ohledem na údaj o 15. roce panování Tiberia se rok 29 jako začátek Janova a Ježíšova působení jeví jako nejlepší datum.

Jelikož Jan zmínil tři slavení Paschy během Ježíšova působení, dřívější datum 7. dubna roku 30 můžeme vyloučit.

Částečné zatmění měsíce

Zůstává nám 3. duben roku 33 jako 14. nisan a den ukřižování. Je to datum podle

juliánského kalendáře, ale také pokud jde o jiné události v minulosti, používáme kalendáře platné v té době, tedy i Ježíšovu smrt můžeme datovat podle juliánského kalendáře.

Toto datum je tak trochu podpořeno i jiným údajem. Podle Nového zákona došlo k zatmění slunce a měsíc byl rudý. Zatmění slunce na ten den nevychází, ale 3. dubna 33 bylo částečné zatmění měsíce na Blízkém východě, které mohlo způsobit zarudnutí měsíce. Samozřejmě, v době Ježíšovy smrti ho lidé neviděli, ale viděli ho v noci.

Podpůrným argumentem pro 3. duben 33 je i Pilátovo podvolení se v případě rozsudku smrti. Jedním z důvodů za ním může být, že přišel o svého ochránce v Římě.

V roce 31 dal Tiberius popravít prétoriánského prefekta a faktického držitele moci v Římě Lucia Aelia Seiana, kterému delegoval mnohé pravomoci poté, co se stáhl na venkov a rezignoval na aktivnější roli v politice.

Podle Josefa Flavia i Filona Alexandrijského Seianus a Pilát byly tandemem nenávidícím Židy a po pádu Seiana byly mnohé kroky Piláta korigovány Tiberiem. V roce 33 už jeho pozice v Judeji nebyla tak silná a samostatná jako dříve.

Proč Jan a synoptická evangelia datují ukřižování Ježíše na rozdílné dny?

Stručně řečeno, je možné, že autoři evangelií používali rozdílné verze kalendářů. Na druhé straně za tím může být i „mentalita“ té doby. Filon Alexandrijský psal, že Pascha trvala od poledne do večera, tedy mezi porážkou beránka a slavnostní večeří, což by vytvořilo jeden celek z části přípravného dne a části svátku Paschy.

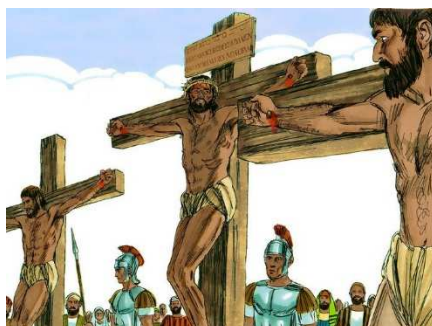
Ale řešit toto téma by bylo na samostatný a rozsáhlejší článek.

(podle Slovo+)

Lotr Dismas je prvním svatým v nebi

Na Golgotě visely na kříži tři rozdílné typy lidí: nevinný, umírající v pokoji a jednotě s Bohem a se sebou; vinný, přece však umírající v pokoji a jednotě s Bohem i se sebou, a vinný, umírající v nepřátelství s Bohem, vnitřně rozbitý, cynický a odcizený každému i sobě.

Dvě osoby po Ježíšově boku na Kalvárii mají tendenci uniknout naší pozornosti, a to je škoda, protože na jejich příkladu se můžeme hodně dozvědět o sobě a mnohému se naučit. Dva lotři umírající po Ježíšově pravici a levici ilustrují dva kontrastní příběhy. Jeden lotr byl kající a druhý nekající. Oba žili podobně, ale umírali rozdílně.

Spravedlivě a nespravedlivě odsouzený

Oba byli zločinci, řecky *kakourgos*. Nevíme, jakého zločinu se dopustili, ani proč konkrétně byli nakonec odsouzeni k smrti na kříži. Máme však právo předpokládat, že se jednalo o něco vážného. Jejich rozsudek nebyl omylem, říká to totiž před Ježíšem jeden z nich – ten na pravé straně, kterému tradice dala jméno Dismas: „... my [jsme byli odsouzeni] spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali“ (Lk 23,41). Jejich odsouzení bylo tedy spravedlivé. Toto je důležité místo a pro naše rozjímání závažná informace i upřímné přiznání.

Ne všichni, které Římané odsoudili k trestu smrti, ať už na kříži, nebo jinak, byli totiž spravedlivě odsouzeni. Svědčí o tom Ježíšův úděl nebo pozdější úděly apoštolů Petra a Pavla a množství dalších mučedníků, Ježíšových následovníků. Římané se chovali surově a nemilosrdně, a pokud šlo o lidi, kteří protirečili jejich vůli, nedbali na jejich život. Z historie známe například příběh Spartaka a šest tisíc otroků, jeho společníků, které za vzpouru proti otroctví v Římské říši v roce 73 ukřižovali podél cesty Via Appia, na jejím 200-kilometrovém úseku mezi Římem a Capuou. Tito otroci se neprovinili ničím, jen bojovali za svou svobodu v zemi, kde každý třetí obyvatel byl otrok. A žádný mučedník ani ukřižovaný otrok by z kříže neprohlásil, že je ukřižován spravedlivě.

Ti dva ukřižovaní lotři na Kalvárii to však ústy jednoho z nich udělali. Jaké zvláštní zhodnocení celého života! Jak obdivuhodná upřímnost obou, protože lotr vlevo výrok toho na pravé straně nevyvrátil.

Od dobrého ke špatnému

Jak se však ke zločinu, který byl tak velký, že za něj dostali největší a nej-

potupnější trest, vůbec dopracovali? Tato otázka je dost podstatná, a přestože na ni nedokážeme odpovědět přesně, potřebujeme hledat odpověď. Jedná se totiž o velmi důležité téma pro život člověka i lidského společenství. Mohli bychom ji zformulovat asi takto: Jak se z dobrého člověka stává člověk špatný?

Nikdo z nás se nerodí jako zločinec. Na konci života však někteří umírají jako zločinci, jiní jako světci, někteří v odevzdanosti, jiní zatrpklí. Na čem to závisí?

Mnozí tvrdí, že za to může výchova. Jistě, výchova člověka má nezastupitelnou hodnotu. Pokud je dítě od malička formované, ať už v rodině, nebo ve škole, v úctě k základním hodnotám, a to nejen teoreticky, ale i prakticky, tyto se postupně stanou součástí jeho charakteru. Pokud se později proti nim proviní, ozve se v něm signál, který ho upozorní, že se dopustil vážného přestupku, a vyzve jej, aby učinil nápravu. Tento signál se v křesťanské terminologii nazývá pocit viny. Upozorňuje nás na hranice našeho chování. Přestože můžeme dělat všechno, ne všechno nám prospívá. Moudrý člověk ví, že ačkoli má svobodu, přece existují hranice, za které nemůže jít, neboť to, co se nachází za nimi, má moc ho zničit. Příběh o ráji nás v tomto smyslu výstižně poučuje. Člověk překročil hranice a namísto zisku přišla ztráta: zmizel ráj a tím člověk ztratil vlastně všechno. Když uvažujeme o ztrátě ráje, máme na mysli čtyři reality: Boha, druhé lidi, sebe a stvoření. Překročení hranic – v křesťanské terminologii nazvané hřích – nás ve skutečnosti činí osamocenými cizinci. To je důvod, proč odborníci nazývají vinu strážkyní našich vztahů, nebo ještě lépe emoci přináležení do sítě vztahů.

Obnovovaná emoce viny

Vina patří k nepříjemným emocím. Nemluvíme o jejích chorobných projevech. Emoci viny je třeba neustále kultivovat, aby byla zdravá a hodnověrná. Myslíme tedy na projevy zdravé viny: není totiž příjemné na každé křižovatce stát na červenou. Proto se v minulosti, na začátku 20. století – zejména pod vlivem Freuda, vina dostala do nemilosti. Freud tvrdil, že vina vychovává z lidí neurotiky. A tak trval na výchově, ze které by vina byla odstraněna. A výsledek? Plné vězení a vykořenění generace osobností. Zkrátka výchova bez pocitu viny vede do pekla. Toto je vážné varování pro rodiče, kteří podcení zodpovědnost v této oblasti. Mají na svědomí vykořenění charakterů.

Jiní říkají, že příčinou, proč se někteří lidé stávají špatnými, jsou geny. Částečně mají pravdu, psychologie v sekci o poruchách osobnosti uvádí totiž případy, kdy lidé disponují silnou predispozicí páchat zlo a tyto sklony u nich nelze změnit. Jde však jen o výjimky, chorobné úchytky. V takovém případě jedinec vlastně ani není zodpovědný za to, co dělá. Přestože lidská společnost musí tohoto člověka izolovat, aby mu zabránila páchat zlo, on osobně před Bohem za své skutky není zodpovědný.

My však uvažujeme o zdravých lidech, kteří pocítují silnou náklonnost k nějakému dílčímu hříchu, například mají sklon k alkoholismu, nebo k jistým formám sexuálního chování, a to proto, že v jejich rodině se zmiňovaný problém objevoval. Samozřejmě, sklony se dědí, nedědí se však jejich uplatňování. Právě naopak, pokud člověk ví, že může mít k něčemu sklon, o to víc si potřebuje dávat pozor přesně na to, o čem ví, že je v tom slabý. Není smyslem křesťanství právě toto? Evangelista sv. Lukáš píše: „Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.“ (Lk 4,18-19). Kdo jsou ti chudí, zajatí, slepí a zdeptaní? Ne právě ti, kteří se cítí slabí, nesvobodní, nedokonalí? Nejsme to my všichni? Geny a sklony ke zlu mají tedy svou sílu, ale samy o sobě nás zlými lidmi ještě nedělají.

Ne od večera do rána

Jak se tedy člověk stává špatným? Ve fyzice mě vždy udivovaly tzv. jednoduché stroje: kladka, páka a nakloněná rovina. Jak jednoduše si člověk dokáže pomoci, když mu vlastní síly nestačí. Stačí trochu podumat a využít přirozených zákonů. Tyto stroje mají své uplatnění i v duchovní rovině. Například nakloněná rovina. Příroda nesnáší skoky. V duchovní rovině – kromě případu, že by Bůh dopustil zázrak – se věci radikální nemění od večera do rána. Všechno vyžaduje čas a silnou, vytrvalou vůli. Pokud jsme pevně rozhodnutí něčeho dosáhnout, například zhubnout, nebo stát se vytrvalostními sportovci, je třeba se snažit pomalu, houževnatě, systematicky, s dobře rozloženými silami. A výsledek se po čase dostaví. Ani se nenadějeme a dosáhneme vrcholu – po nakloněné rovině, po serpentinách, po kterých jsme kráčeli s očima upřenými na cíl.

Jenže nakloněná rovina může působit jako účinná pomůcka i pro ďábla. Jeho cílem je dostat nás na špatnou cestu. S mnoha lidmi moc práce v tomto smyslu ďábel nemá. Špatné věci vyhledávají a zkoušejí automaticky, protože na pohled přitažlivé ovoce chutná. Alespoň na začátku. A tak se postupně zaseknou, a než zjistí, že jsou chyceni, moc už nezmohou. Někteří se sice děsí, že by se mohli ocitnout v otroctví nějaké neřesti, ale nedostatek bdělosti a ostražitosti nakonec způsobí, že po delší době (ďábel má dost času) se ocitnou tam, kde si nikdy nepřáli být. Takto se mnozí dobří lidé stanou špatnými, mnozí ctnostní a spravedliví neřestnými a podvodníky.

Ale ne všechno zlo je stejné. Vidíme to na kříži. Oba lotři byli zločinci, přece však nebyli stejní. Jeden zemřel v kajícnosti, druhý se nikdy nekál. Jak to?

Když si pozorně čteme evangelní text, rozdíl je zřetelný a snadno jej lze definovat. Lotrovi na pravé straně – kajícímu – se v poslední chvíli podařilo oživit v sobě dvě důležité věci: pocit viny a naděje. A obě způsobily, že nakonec rozpoznal šanci, chopil se jí a v krátké chvíli získal víc, než původně ztratil. V Ježíši rozpoznal Spasitele a to ho zmobilizovalo. Pocit viny a naděje mu přivodily lítost nad svým špatným životem, pokorné vyznání svého stavu, a to mu přineslo odpuštění. Tomuto lotrovi tak byla navrácena původní důstojnost. Taková je síla kajivosti. Bez ohledu na to, kde se člověk nachází, v jak těžkém stavu je, znovunabytý pocit viny a naděje stírají z duše člověka každou skvrnu a on se stává znovu čistým, celistvým, integrovaným. Lotr vpravo se tak stal symbolem a patronem těch, kteří v hříšném životním stylu vše ztratili, ale pomocí daru viny a naděje v odpuštění se přece dokázali vzpamatovat.

Bludný kruh cynismu

Lotr na levé straně byl zcela jiný. Když čteme jeho výroky, nemůžeme se vyhnout slovu cynik. Kdo je cynik? Nechme stranou původní význam, který se vztahoval na reprezentanty jistého filozofického proudu v antickém Řecku. Podívejme se na slovo v dnešním, přeneseném smyslu. Někteří definují cynika jako idealistu, který ztratil své růžové brýle a procítl do reality. Tato definice je však sama o sobě cynická. Ve skutečnosti jde o to, že člověk, který byl původně idealista, se pod vlivem obtíží, které mu způsobovali lidé, a klacků, které mu házeli pod nohy, vzdal všech ideálů a dnes z něj zůstal člověk, který se s pohrdáním vysmívá všem snahám lidí, protože už v nic nevěří. Cynik v nikom nevidí dobro, zatímco zlo vidí v každém. Je jako sova, která ve tmě vidí a na světle je slepá. Pro něj existují jen dva typy lidí: špatní otevřeně a špatní skrytě. Jednoduše každý člověk je pro něho špatný, a proto nedůvěřuje nikomu a ničemu. Kdosi se jednou vyjádřil, že cynik je ten, kdo zná cenu všeho, ale neuznává hodnotu ničeho. Věci a úsilí jsou pro něj drahé, protože ho stojí hodně, výsledek je nulový, protože „nic nestojí za nic“.

V čem je příčina tohoto stavu? Někteří tvrdí, že cynismus je výsledkem naivních zklamání. Člověk očekává hodně od věcí, které opravdu nemají žádný potenciál nám cosi darovat, a naopak nejde za věcmi, které za cosi stojí. Cynik se tak na pohled jeví tím, co říká, jako mudrc, který poznal život a svět takový, jaký je,

ale jeho moudrost je pouhým zdáním. Cynik není ochoten se už ničemu naučit a nic změnit. Jeho stav je definitivní. Cynik je slepec, který se pro slepotu rozhodl sám. Odmítl svět, protože se bojí, že ho zraní a zklame. Kdosi řekl, že cynik je člověk, který hledá čestného člověka pomocí ukradené lucerny.

Jak však lotrovi vlevo „pomohl“ jeho cynismus? Posloužily mu cynické výroky na adresu Ježíše? Ani trochu. Cynik je ve skutečnosti nešťastný člověk, jehož všechny akce jsou namířeny proti němu samému. Jistý duchovní autor se modlí: „O jediné prosím Boha: abych se nestal cynikem. Cynismus je nejhroznější vlastnost člověka, protože ho vede do definitivně slepé uličky. K tomu, abychom se vyhnuli cynismu, si musíme neustále připomínat, že nikdo na světě nedostane všechno, co by si přál. Nikomu na světě nevyjdou všechny jeho plány. Ale pokud se opravdu snažíme a jsme vůči lidem slušní a velkorysí, zažijeme zázraky.“

(podle KN!)

Parfémy z dob Ježíšova pohřbu

Vůně odjakživa provázely obřady lásky a náboženské rituály. I v poezii se nejvznešenější věci přirovnávaly právě k nim. Mimořádně důležité jsou však i v Bibli. Svou roli sehrávali i v Ježíšově životě – poprvé krátce po narození, naposledy při ukládání do hrobu.

S voňavkami různého druhu a jejich rozmanitým použitím se na stránkách Bible setkáme jak ve Starém, tak v Novém zákoně. O jejich hodnotě a důležitosti svědčí například i fakt, že hned dvě různé vonné látky – kadidlo a myrha – byly i mezi dary mudrců, které přinesly malému Ježíši, když se mu přišli poklonit jako novému králi (srov. Mt 2, 11).

Obě – kadidlo i myrha – jsou velmi vzácné, mají jedinečnou vůni, za kterou vděčí svému pryskyřičnému původu, dosud dostatečně neprozkoumanému. Spolu s nardovým olejem, také velmi vzácným, se právě tyto vonné látky v Písmu svatém zmiňují nejčastěji, a to i v Novém zákoně.

Co víme o těchto skvostných vůních?

Nardový olej

Ve starověkém Středomoří byl nardový olej velmi oblíbený. Připravovali ho z indického nardu, což je asi metr vysoká rostlina *nardostachysja tamansi*, lidově nazývaná také himalájský nebo indiánský kozlík.

Starověcí Římané a Řekové si nardem zpříjemňovali nejen slavnosti, ale přidávali ho i do jídel. Dámy si nardovým olejem natíraly obočí.

O vůni nardu se v Novém zákoně píše jen při události Ježíšova pomazání v Betanii. Podle Markova evangelia nejmenovaná žena pomazala Ježíšovi hlavu pravým vzácným nardovým olejem (Mk 14,3). Podle Janova evangelia Lazarova sestra Maria mu pomazala nohy a pou-

tírala je svými vlasy (Jan 12,3).

Úmysl ženy byl přitom jasný – chtěla zpříjemnit slavnost, uctít Učitele a nešetřila přitom své hezké bohatství – ani vlasy, ani vzácný parfém. Potvrzuje to i Ježíšova důmyslná odpověď na námitku těch, kteří její čin označili za plýtvání s dovětkem: Vždyť se mohl tento olej prodat více než tři sta denárů a ty rozdat chudým (Mk 14, 4). V alternativním překladu Ježíšova slova, kterými obraňuje ženu, znějí: Učinila mi pěkný (*kalos*) skutek (srov. Mk 14,6). Sebe tak nepovýšil, ji neponížil a vzápětí šikovně obrátil pozornost na svůj pohřeb, neboť takové vzácné vůně se používaly při pohřbech.

Při Ježíšově pohřbu však ani nard nepostačoval.

Kadidlo a myrha

Myrha a kadidlo se liší, nejen pokud jde například o jejich vzhled a vůni. I jejich symbolika a použití byly různé. Arabové dodnes nazývají myrhu *murr*, což zna-

mená hořký. Myrha je opravdu hořká a tmavá, zatímco kadidlo je sladké a bledé. Kadidlo, které se více používalo v kultu, je jako dar mudrců symbolem Ježíšova božství, zatímco myrha pro svou hořkost symbolizuje spíše Pánovo budoucí utrpení. Nakonec v Ježíšově případě nezůstala jen symbolem.

Ježíšovi totiž chtěli později, když umíral na kříži, dát víno smíchané s myrhou jako anestetikum (Mk 15,23).

Myrha je silně aromatická pryskyřice ze stromu *commiphora myrha*, který roste na Blízkém východě, a odedávna byla předmětem obchodu. Známa je zejména jako voňavý olej používaný v kosmetice, při kultovním pomazání, ale také jako důležitá vonná přísada na pomazání zesnulých. Symbolicky se jí vyjadřuje vznešenost a jedinečnost vztahů.

Už v Egyptě patřila k nejvzácnějším vonným pryskyřicím. Egyptané ji používali při lakování, stmelování, na osobní ozdoby, ale i při mumifikování. Myrhou voněla například i Tutanchamonova hrobka, a to ještě i v roce 1922, kdy ji otevřeli.

K pomazání a balzamování mrtvých ji později používali na celém starověkém Blízkém východě.

V římském impériu si myrha nezískala takovou popularitu jako kadidlo. Její cena však přece byla nerosvratelně vyšší než cena kadidla. Plinius Starší chválí toto arabské bohatství a říká, že je vhodné nejen na usmíření božstev, ale poskytuje lidský požitek i v hodině smrti. Když se totiž pohřbívání do země začalo nahrazovat zpopelňováním, kadidlo se používalo k překrytí zápachu z hořících těl. Například Nero při pohřbu své druhé manželky Poppey v roce 65 údajně spotřeboval myrhu z roční arabské produkce této vzácné vůně.

Myrha však byla jedinečnou složkou vonných látek a posvátných olejů i při židovských pohřbech. Josef Flavius například píše, že při Herodově pohřbu jen voňavé látky neslo 500 sluhů.

Myrha však byla jedinečnou složkou vonných látek a posvátných olejů i při židovských pohřbech. Josef Flavius například píše, že při Herodově pohřbu jen voňavé látky neslo 500 sluhů.

Tato fakta vysvětlují, proč Nikodém s Josefem uložili Ježíše po smrti na kříži v Jeruzalémě do hrobu s velkým množstvím mimořádně vzácné směsi myrhy a aloe. Podle Janova evangelia jí bylo asi sto liber (Jan 19,39).

Myrha a aloe

Směs myrhy a aloe byla pravděpodobně prášková. Aloe je jen přísadou k myrse a nejde přitom o aloe vera. Biblická aloe je aromatická pryskyřice ze stromu *aquilaria agallacha* (orlí dřevo, také aloeové dřevo) a odedávna se používala do parfémů a kadidel.

Ve Starém zákoně se vzpomíná čtyřikrát, z toho třikrát spolu s myrhou, vždy v kontextu lásky mezi mužem a ženou či králem a královnou. Směs tedy vyjadřuje superlativ šťastného a slavnostního nerozlučného vztahu muže a ženy.

Žena v Betanii použila asi 328 gramů (1 libra) vzácného parfému – nardový olej či nard s myrhovým balzámem –, což stálo více než tři sta denárů (Mk 14,5). Tato částka představovala roční mzdu tehdejšího nádenního dělníka, z toho vidno, jak moc si Pána vážila.

Na Ježíšův pohřeb však Nikodém přináší stokrát více – 100 liber – a ještě vznešenější voňavky myrhu s aloe.

Bylo-li směsí myrhy s aloe na pomazání mrtvého Ježíše stonásobně více, symbolizuje to, že šlo o pohřeb krále. Přestože Ježíše obžalovala židovská velerada, ti, co Ježíše pochovali jako krále, patřili také k předním mužům Izraele a to, že přitom použili myrhu a aloe, naznačuje rozměr jejich lásky a slavnosti.

I když byl Ježíš usmrcen jako zločinec, byl pohřben jako milován těmi, kdo v něho uvěřili a ctili ho i po smrti jako krále. Myrha a aloe jsou symbolem lásky, kterou ani smrt nemůže omezit.

(podle KN!)

Pobožnost křížové cesty a její čtrnáct zastavení

Jde o pobožnost, která symbolicky připomíná Ježíšovu potupnou cestu s křížem ulicemi Jeruzaléma až na Kalvárii. Dnešní schéma křížové cesty byla známá od 15. století. Její čtrnáct zastavení vyjadřuje dvojnásobnou plnost tělesného i duchovního utrpení.

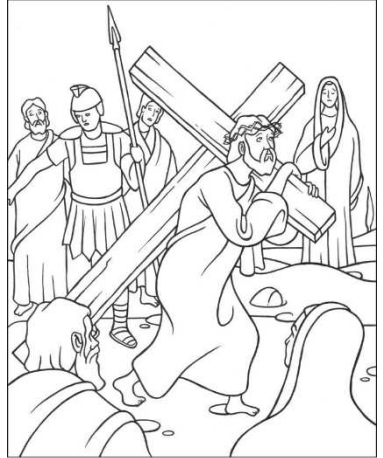
Vážená redakce,

v postní době přicházíme do kostela na pobožnost křížové cesty. Zajímalo by mě, odkud se vzala tato pobožnost, odkdy se modlí a proč má čtrnáct zastavení. Souvisí uctívání kříže s budováním kalvárii? Děkuji za odpověď.

Monika

Milá Moniko,

křížová cesta (latinsky *via dolorosa* nebo *via crucis*) patří v postním době mezi oblíbenou pobožnost, která symbolicky připomíná Ježíšovu potupnou cestu s nesením kříže ulicemi Jeruzaléma až na Kalvárii. Vedla z Pilátova pretoria (místo vyřknutí ortelu) až na Golgotu (místo poprav). V současnosti křížovou cestu znázorňujeme ve čtrnácti zastaveních, každé z nich je označeno křížem a obrazovým výjevem o umučení Páně. Devět událostí má přímý biblický podklad, nebo vychází z Písma nepřímě. Ostatní zastavení pocházejí z mimobiblických zdrojů (tři Kristovy pády v III., VII. a IX. zastavení) a z tradice (Veroničin šátek v VI. zastavení). Termínem křížová cesta se od 16. století označovala trasa, kterou prošel Kristus od Annáše až na Kalvárii. Události od Getsemanské zahrady po odsouzení se nazývaly cestou zajetí.

Kult uctívaných míst

Pěstovali ho křesťané v Jeruzalémě. Odtud se šířil dál a v západní církvi nabyl formu zvláštní pobožnosti křížové cesty. Zpočátku v Jeruzalémě docházelo jen k lokalizování jednotlivých míst (zastavení) křížové cesty. Ve 4. století tam postavili Baziliku *Anastasis* (nad Kristovým hrobem, který je současně místem zmrtvýchvstání) a Baziliku *Martyrion* (pětilodový kostel oproti Anastasis, postavený na místě, kde byly nalezeny a uchovávány nástroje Kristových muk). Křesťanství poutníci přispěli k zesílení kultu tak, že od Getsemanské zahrady v procesí procházeli a dodnes procházejí po stopách Ježíšova utrpení, zpívají písně, zapalují svíce, tvoří dramatizaci jeho bičování, korunování trním.

K zobecnění pobožnosti křížové cesty přispěl papež Inocent XI., který v roce 1686 udělil františkánům privilegium odpovědnosti za tento kult. Od roku 1688 tito řeholníci začali zakládat křížové cesty ve svých konventech. Františkán Leonardo z Porta Maurizia (1678-1751) založil křížové cesty na 572 místech. V roce 1750 tak učinil i v římském Koloseu. Papež Inocent XII. v roce 1692 ustanovil odpustky pro každého, kdo si vykoná pobožnost křížové cesty. Benedikt XIII. v roce 1726 tyto odpustky rozšířil. V 18. století se začaly zřizovat

křížové cesty ve všech kostelích a kaplích. U nás je šířili zejména jezuité jako součást rekatolizace a barokní zbožnosti.

Zmínky o křížové cestě

V 11. - 13. století v souvislosti s křížáckými výpravami došlo k dalšímu zvelebení tohoto kultu. První odkaz na křížovou cestu v dnešním slova smyslu se objevil v díle Ernula z roku 1228. Vzpomíná bránu, kterou Kristus přešel z města směrem ke Kalvárii. Dominikán Ricoldo z Montecroce v knize *O putování* z roku 1288 jmenuje další místa spojená s Ježíšovým utrpením: Herodův palác, Pilátovo pretorium s Litostratem, setkání se ženami, s matkou Marií, se Šimonem z Cyrény, ale také otvor po kříži, kámen, na kterém pomazali Kristovo tělo a odkud ho uložili do hrobu. Jakub z Verony z roku 1335 vzpomíná Veroničin šátek.

Pořadí a počet zastavení

Františkáni po přijetí kustodie nad svatými místy ve Svaté zemi kolem roku 1320 ustálili pořadí zastavení křížové cesty a v jejich chronologickém sledu vytyčili další místa: Herodův dům, místo bičování, korunování trním, místo, kde odzněl výrok (Hle, člověk). Až do 18. století počet zastavení křížové cesty nebyl pevně stanoven, měl sedm až dvaatřicet zastavení. Dnešní schéma křížové cesty bylo známo od 15. století Šlo o prvních dvanáct zastavení. Samotných čtrnáct zastavení, jak je známe my, je známo až z roku 1625 ze Španělska Na konci 18. století došlo k definitivnímu ustálení počtu a pořadí jednotlivých zastavení křížové cesty. Písemný doklad o tom zachoval františkán Jan od Ježíše Krista ve svém deníku z roku 1818. A proč my známe čtrnáct zastavení křížové cesty? Je to také výsledek historického vývoje. Za číslem čtrnáct je třeba hledat symboliku 7 krát 2, čili dvojnásobné plnosti - tělesného i duchovního utrpení.

Kalvárie budované v přírodě

Kult křížové cesty se také šířil budováním kalvárií v přírodě. Typologicky se rozlišují velké a malé kalvárie. Velké jsou postaveny na rozsáhlé upravené ploše a tvoří komplex zastavení křížové cesty s výjevy Kristova utrpení. Zastavení odpovídají rozmístění jako v Jeruzalémě. Tato místa se nazývají Svaté vrchy a pocházejí zejména z první poloviny 17. století (například Kalwaria Zebrzydowska v Polsku). Malé kalvárie jsou kapliční zastavení křížové cesty postavené mimo kostel. Pocházejí z 18. století. Ochozní kalvárie si věřící budovali u klášterů nebo významnějších kostelů. Na Moravě najdeme třeba poutní místo

Kalvárie u Jaroměřic, které bylo vybudováno v 16. století, nebo křížovou cestu přírodou v Mikulově a mnoho dalších. Nejblíže k nám je křížová cesta u Lubného na kopec Chochole.

(podle KN)

Dospívající syn nechce jít ke svaté zpovědi

Během dospívání si mladý člověk znovu tvoří žebříček hodnot včetně postoje k víře. Pro správnou orientaci potřebuje svědectví života rodičů i vrstevníků, rozhovory s knězem a modlitbu.

Vážená redakce,

můj syn středoškolák mě už několik měsíců trápí odmítáním svátosti smíření. Dosud s ním nebyly žádné problémy, ale v poslední době se jaksi zaseknul a neřekl ani důvod, proč vlastně tuto svátost odmítá. Víím, že násilím to nejde. Snažím se mu alespoň vysvětlit, že tato svátost přináší do každého lidského srdce mnoho klidu a nových Božích milostí, ale zatím neúspěšně. Poradíte mi, co s tím? Děkuji.

Ida

Milá Ido,
chápu vaši starost o stav duše vašeho syna, nemáte to lehké. Adolescence je obdobím budování si vlastní identity a přehodnocování hodnot, které mladý člověk prožíval během svého dětství. Tato možná změna postoje k víře je dost častým indikátorem vývojové krize právě v pubertálním období. Mladý člověk tehdy hledá důvody své víry, která se nemá zakládat na tom, že i moji rodiče a prarodiče věřili, a proto i já věřím, ale

na osobním setkání s Bohem a rozhodnutí odpovědět na jeho pozvání k víře. Škoda, že váš syn neuvádí důvody svého odmítání svátosti smíření. V tomto případě můžeme pouze hypotetizovat, například: Tvrdý postoj zpovědníka? Výsměch ze strany kamarádů? Zklamání z křesťanů? Pocit studu za nějaký hřích? Nepřítomnost mužského vzoru pravidelného přistupování ke svátosti smíření a ke svatému přijímání? Zrationalizování požadavku „jednou v roce se vyzpovídat a přijmout svátost smíření“ – když jednou, tak jednou a stačí?

Milá Idó, je opravdu důležité nenutit vašeho syna ke zpovědi, ale spíše ho zvat. Osobním svědectvím vašeho života – tím, jaká jste po zpovědi – mu můžete dát přesvědčivý příklad pokoje, který přichází po smíření se s Bohem a s bližními. Máte-li ve vaší blízkosti nějakého kněze, s kterým by se byl ochoten váš syn promluvit, i to by mu mohlo pomoci překonat některé potíže. Velmi dobře v těchto „výkyvech“ pomáhá společenství vrstevníků, tzv. spolčo, kde se může konfrontovat i s ostatními mladými a vidět, že i oni přijímají tuto svátost a co pozitivního jim to přináší. Nakonec je zde i síla modlitby, požehnání a půstu za dar živé víry pro vaše dítě. Čas milosti určuje Bůh a svobodné přijetí vašeho syna.

(podle KN)

Velikonoční zpověď

Kdy kněz nemůže dát rozhřešení? Co když zapomenou úvodní formulku? Jak se dobře připravit (nejen) na velikonoční zpověď? Co a jak říci? Psát si hříchy na papír nebo si je raději pamatovat?

Poslední dny před Velikonocemi jsou pro katolíky i časem intenzivního zpovídání. Platí pro ně, že by se měli vyzpovídat alespoň jednou v roce a ve velikonoční době přijmout Eucharistii. A pro její přijetí je podmínkou být v milosti posvěcující, která se získává skrze zpověď.

Jak se však dobře připravit (nejen) na velikonoční zpověď? Co a jak říci knězi? Psát si hříchy na papír nebo si je raději pamatovat? Jak využít čas ve frontě na zpověď? Co když se stane, že slyším hříchy jiného člověka?

Základem každé dobré zpovědi je příprava

Před tím, než přistoupíme ke svátosti smíření, je důležitá příprava, tedy zpytování svědomí. Nejčastější způsob je přečtení zpovědního zrcadla, které se nachází buď v modlitební knížce, nebo

jako samostatná knížka. Řeckokatolický kněz Peter Palovčík však upozorňuje, že ne všechna zpovědní zrcadla jsou dobrá a aktuální.

„Je špatné, když se dospělý zpovídá podle zpovědního zrcadla pro děti. Víím, že někteří kněží přizpůsobují zpovědní zrcadla pro biřmovance, pro

teenagery, aby je upozornili například na oblast sociálních sítí, médií a podobně,“ říká.

Další možností je, že si člověk při zpytování svědomí projde Desatero a sedm hlavních hříchů a podívá se do svého nitra, jak na tom je. K tomu je však třeba znát, co všechno zahrnuje Desatero.

Podle Palovčíka je nejčastější chybou naprosto nedůsledná příprava na zpověď, mnohdy skoro žádná. „Jde o situaci, kdy sice víím, že jdu ke zpovědi, i víím, co mám říct, ale nepřemýšlím nad tím, jen si vzpomenu na dvě tři věci, které říkám vždy, a v podstatě to by mělo stačit,“ popisuje častou chybu penitentů církevní soudce.

Podle něj je nejlepší začít přípravu na zpověď tím, co člověka nejvíc trápí. „Nemusím jít postupně podle přikázání, ale podívat se nejprve na to, co mě opravdu zlobí. Ale tady je třeba dávat pozor, neboť mnohdy to, co nás nejvíce trápí, je naše vlastní tělo. Proto mnoho lidí má tendenci začít právě oblastí sexuality. Přitom v přikázáních je až na šestém místě,“ upozorňuje Palovčík.

Druhý způsob, jak se můžeme připravovat na vyznání hříchů, je zpytovat si svědomí podle vztahu: můj vztah k Bohu, k bližním a potom k sobě samému.

„Dává to logiku – představme si obraz rodiče. Co mu řeknu jako první? O čem s ním nejprve mluvit? Jak se máš? Co je nového? Zapomněl jsem na tebe. Pane, nebyl jsi mi tím, čím jsi měl být,“ říká Palovčík.

Na otázku, zda si psát hříchy na papír nebo je říkat z paměti, odpovídá, že je to individuální. „Nejsem proti tomu a nevidím v tom problém. Je však třeba dbát

na to, aby se papír s hříchy po zpovědi zlikvidoval, aby nenastal problém s pohoršením, s výsměchem, se zveřejněním,“ upozorňuje kněz.

Minorita Lucian Bogucki přiznává, že není zastáncem papírků při zpovědi, ale akceptuje to, když takový způsob někomu pomáhá.

„Může se stát, že někdo přijde do zpovědnice a má okno. Když se někdo cítí svobodněji, když to má napsáno, ok, ale já osobně pro to nejsem. Dostáváme se někdy k tomu, že zapisování hříchů na papírek vede k určitému způsobu vypočítávání,“ míní bývalý představený zpovědníků v Basilice sv. Petra ve Vatikánu.

Jak trávit čekání na zpověď?

Při čekání na zpověď, hlavně před Velikonocemi, kdy se zpovídá mnoho lidí, se může stát, že nechtěně slyšíme hříchy jiných. Lucian Bogucki vysvětluje, že pokud se to stane, jsme vázáni tajemstvím pod těžkým hříchem. To znamená, že nesmíme o tom mluvit.

„Když už přece jen slyším hřích někoho jiného, musím si uvědomit, že mám dost svých,“ říká řeholník Felix Tkáč.

To, že zaslechneme hříchy jiných, se může stát zejména tehdy, když někdo dobře neslyší a mluví hlasitěji a potřebuje, aby hlasitěji mluvil i kněz. „Tady platí, že když má někdo problémy se sluchem, je dobré oslovit kněze a požádat o zpověď někde v ústraní. Praxe je však taková, že se to příliš neřeší,“ říká minorita.

Čekání na zpověď můžeme trávit i modlitbou, případně se na zpověď připravit. Někdy se stává, že věřící ke zpovědi neplánuje jít, ale vidí, že se zpovídá a že lidé stojí v řadě, tak se rozhodne, že půjde i on. Pokud se ke zpovědi nestihl připravit, toto je dobrý prostor tak učinit.

Po příchodu do zpovědnice je podle Boguckého velmi důležité, jak přijme kněz penitenta. „Samozřejmě, i penitent má mít na zřeteli, že jde ke zpovědi a ne do kanceláře farního úřadu. Je zde zapotřebí určitý osobní projev kultury. Jeden vejde a pozdraví se a druhý přijde bez pozdravu. Někdo řekne Dobrý den a druhý Pochválený Pán Ježíš Kristus. Je důležité, aby kněz nereagoval nervózně na

světský pozdrav, penitent je často vystresován,“ říká své postřehy zkušený zpovědník.

Může také nastat situace, že pokud někdo nebyl déle u zpovědi, může zapomenout úvodní formulku. V takovém případě se nic neděje. „Důležité je, abyste řekli, proč jste vešli do zpovědnice a můžete to udělat svými slovy. Rovněž i lítost můžete říci svými slovy,“ připomíná minorita.

Rovněž je vhodné říci, kdy byl člověk na poslední zpovědi, i když to není nutné k její platnosti.

„Když někdo přijde a řekne, že naposledy byl na zpovědi před čtyřiceti lety nebo před sňatkem, nebo... Taková informace je dobrá, i když ne nutná k platnosti zpovědi. Pomáhá však knězi v kontaktu s penitentem,“ vysvětluje důvod, pro který kněze zajímá čas od poslední zpovědi.

Aby byla svátost smíření platná, je důležité se vyznat ze všech těžkých hříchů. Peter Palovčík dodává, že je dobré říci všechny hříchy, na které si člověk vzpomene.

Na druhé straně, vyznání při svátosti smíření nemá být podrobné jmenování věcí, které ani hříchem často nejsou. Kapucín Felix Tkáč jako příklad uvádí, když se lidé zpovídají z toho, že byli nervózní. Faktem však je, že někdy za nervozitu ani nemůžeme, neboť vyplývá z okolností nebo povahových rysů. Důležité je, jak to člověk zpracuje.

Lucian Bogucki říká, že při těžkých hříších je třeba uvést i počet, ale je třeba dát pozor, aby se to nezvrtlo na nějaké vypočítávání.

„Může dojít k pokušení: když to bylo dvakrát, tak to ještě udělám potřetí, to je jedno, jestli se vyzpovídám ze dvou nebo ze tří... Když jde o něco závažného, člověk dobře ví, kolikrát se to stalo. Když se někdo dopustí manželské zrahy, ví, jestli to bylo jednou či dvakrát, ale když má

člověk problém s masturbací, jak to má počítat a k čemu to slouží?“ říká minorita.

Při zpovědi je však dobré říci tyto okolnosti. Také pokud někdo nebyl rok u zpovědi a nechodil ani do kostela, asi těžko si bude pamatovat přesný počet mší, které vynechal.

„Není na škodu věci, když se kněz zeptá, zda vynechávání nedělních bohoslužeb je pravidelná záležitost nebo příležitostná. Není třeba nutit člověka, aby řekl konkrétní počet.“

Pravdou však je, že jsou kněží, kteří se na počty ptají více, jiní zase méně. Podle zpovědníka však není důležité penitenta trápit zbytečnými otázkami. „Pro kněze je důležité brát si příklad od samotného Ježíše Krista. On se neptal kolikrát, ale jestli lituješ.“

U těžkých hříchů je dobré říci i okolnosti. „Například zda to bylo pod vlivem alkoholu; zda mě někdo svedl, jestli já jsem někoho svedl; zda byla k tomu příležitost, zda nebyla k tomu příležitost; zda já jsem dal úplatek nebo mně nabídli úplatek,“ objasňuje řeholník.

Někdy kněz nemůže dát rozhřešení

Existují i případy, kdy kněz nemůže dát penitentovi rozhřešení. Většina lidí ví, že rozhřešení nedostane, pokud žijí s partnerem ve společné domácnosti a nemají uzavřené manželství. Důvody však mohou být i jiné.

V první řadě je to nedostatečná lítost a silné předsevzetí. V okamžiku, kdy člověk prosí o rozhřešení, má mít silné předsevzetí vyhnout se hříchu i příležitosti k němu. Když nemůže odstranit přímou příležitost ke hříchu, tak nemůže dostat rozhřešení.

„Například člověk řekne, že někoho zaměstnává načerno. Je to hřích. Penitentovi řeknu: „Dobře, ale musíte toho člověka co nejdříve zaměstnat oficiálně.“ „Dobře, udělám to.“ Vyjde z kostela a řekne si: „I tak to neudělám.“ Přijal svatou zpověď svatočrádežně, neplatně. Nebo další příklad – pokud někdo obchoduje s drogami. Podmínkou pro rozhřešení je, aby toho nechal.

Někdo nedodržuje předmanželskou čistotu. Kněz na to penitenta upozorní a on i tak ví, že hned v noci po zpovědi půjde spát do postele s přítelkyní či s přítelem, neboť mají jen jednu postel. Dnes nemusí mít sex, možná ani celý týden, ale přímá příležitost ke hříchu není odstraněna,“ vysvětluje Bogucki důvody zadržování rozhřešení. Vždy je však důležité, aby kněz penitentovi s láskou vysvětlil, proč rozhřešení nedostal.

Pokání má být přiměřené

Po vyznání hříchů dá kněz penitentovi poučení a pokání nebo i pokutu, jak to někteří nazývají. Misionář milosrdenství a kapucín Felix Tkáč slovo pokuta nemá rád. Říká, že to je pokání, ne pokuta.

„Musíme říci, že Ježíš Kristus už za nás zemřel a zaplatil svou krví. A vlastně když litujeme, tak Pán nám odpouští skrze Ježíšovu krev na kříži, skrze jeho smrt na kříži a skrze zmrtvýchvstání. Bůh mi skrze kněze odpouští při zpovědi, i když odpuštěné je mi už tehdy, když si uvědomím hřích a lituji.

Všechno se to děje skrze to, co se stalo na kříži. Tedy skrze bičování, umučení, smrt a zmrtvýchvstání, což se zpřítomňuje i při mši svaté proto, abych si to uvědomil. Ne kněz mi odpouští hříchy, ale Bůh,“ říká misionář milosrdenství.

Pezinský kapucín se snaží dávat pokání přiměřeně. „Pokud by někomu pomohlo přečíst si část z Písma, tak se ho zeptám: Máte Písmo svaté? Dnes hlavně mladí lidé mají Písmo v mobilu. Pokud by někdo neměl, tak mu to ještě ve zpovědnici nainstalují a řeknu: Přečtěte si tuto kapitolu. Jste ochotný?

Když nejste ochotni, pomodlíte se k Bohu poděkování za to, že vám odpustil hříchy. Ale když můžete, tak si tohle přečtěte. Penitenty nezatěžuji povinnostmi, neboť pak se zpovídají, že si ji nesplnili. Ne každý je takový, že si to hned splní. Někdy někdo také chce, ale nakonec zapomene, co měl udělat.“

Felix Tkáč zdůraznil, abychom přijali pokání, které nám kněz dá. „I když dostanete malé pokání, tak si nepřidávejte. Přijměte to, co vám dal kněz. Neboť vy můžete konat dobro nejen v rámci pokání, které vám dal kněz, ale také v rámci svého osobního pokání. Můžete číst Bibli, modlit se růženec, udělat dobrý skutek.“

Také se stává, že lidé očekávají po zpovědi dobrý pocit a ono se někdy nedostaví nic. Někteří proto mohou mít pocit, že se zpovídají špatně, pokud se po zpovědi nedostaví žádný pocit. Felix Tkáč na to reaguje slovy, že „samotná zpověď není něco magického a naše psychické rozpoložení zpověď nezmění“.

„Nejlepší věc, co může udělat člověk, je, když se dobře připraví na zpověď. Nemít jen takovou zpověď, že jdu a něco si vzpomenu. I když je to dobré, nemáme-li vědomí těžkých hříchů. Někdy jen tak jdu a trochu se očistím,

protože včera jsem byl nervózní, nepříjemný, tak jdu a vyznám to,“ říká misionář milosrdenství.

Pokud jsme se tedy zpovídali dobře, nemusíme mít po zpovědi blažené pocity. Hlavně chodíme-li ke svátosti smíření pravidelně každý měsíc.

Řeholník to přirovnává k lásce, kde také někdy máme euforii a příjemné pocity, jindy to bolí nebo neprožíváme nic. „Láska není cit. Láska je zemřít za druhého. Víra není cit, ve víře jednám tak, jak chce Bůh, i když to bolí. Je to rozhodnutí a ne cit. Tak, jako když miluji jinou osobu a můžu mít při tom i pocit euforie a lásky, také to je i při víře,“ dodává kapucín.

A ještě jedna důležitá věc, kterou zdůrazňuje většina kněží.

NENECHÁVEJME SI SVÁTOST SMÍŘENÍ NA POSLEDNÍ DNY PŘED VELIKONOCEMI.

(podle Slovo+)

Ježíš je naděje

11-letý chlapec si oblékl teplé zimní šaty a řekl svému otci: „Tati, jsem připraven!“

Jeho otec, který byl kazatelem v místním kostele, se ho ptá: „Připraven k čemu?“

„Tati, je čas vyjít ven a rozdávat naše křesťanské letáky.“

„Synu, venku je velmi zima a deštivo.“

Dítě vypadá překvapené reakcí svého otce a říká: „Ale tati, lidé by měli vědět, kdo je Bůh, i během deštivých dnů.“

„Synku, v tomto počasí ven nejdu.“

Dítě plné naděje se ho ptá: „Mohu jít sám? Prosím tati!“

Jeho otec si myslel, že se daleko nedostane, řekl:

„Ok synku, můžeš jít. Tady jsou letáky, ale dávej si pozor.“

„Děkuji, tati!“

Dítě je venku a chystá se vyrazit do ulic svého malého města.

Rozdává letáky téměř každému, koho potká. Po dvou hodinách procházky v dešti a zimě si uvědomí, že mu zbývá už jen jeden leták.

Zastaví se na rohu ulice, aby počkal na dalšího kolemjdoucího, ale ulice jsou už prázdné.

Hluboce odhodlaný předat tuto poslední brožuru, jde před dveře prvního domu, a před ním zvonek.

Zvonek zazvoní několikrát, ale nikdo dveře neotvírá.

Když se chlapec konečně rozhodne odejít, stejně si to rozmyslí a vrátí se zpátky. Tentokrát nejen zazvoní na zvonek, ale začne kopat kolena na dveře.

Konečně se dveře otevírají.

Objeví se dospělá žena. Jemným hlasem a smutným pohledem se ho ptá:

„Co pro tebe můžu udělat, drahé dítě?“

Se zářícíma očima a sladkým úsměvem dítě odpoví:

„Madam, promiňte, že vás ruším, ale chtěl jsem vám jen říci, že Bůh vás miluje a také vám chce dát poslední brožurku, která říká, jak moc vás Bůh opravdu miluje.“

Chlapec jí dal brožurku a odešel.

„Děkuji ti synku, Bůh ti žehnej!“

Následující nedělní ráno se před nedělní bohoslužbou kazatel ptá.

„Je v kostele někdo, kdo má svědectví a chtěl by se podělit se všemi zúčastněnými?“

Dáma z poslední řady se postaví. Její hlas je jemný a milý, oči jí září zvláštní září:

„Nikdo mě tady nezná. Nikdy předtím jsem tady nebyla. Do minulého týdne jsem neměla zájem o Boha a nežila jsem jako křesťan, i když jsem se narodila do křesťanské rodiny.

Před nějakým časem zemřel můj manžel, nechal mě samou a beznadějnou.

Minulý týden, v den, kdy byl tak chladný a deštivý, mé srdce bylo zlomené, v nezvratném zoufalství nechtít žít dál jsem chtěla spáchat sebevraždu! Ten den jsem se cítila, jako bych přišla na konec mé životní cesty.

Chytila jsem židli a lano a přešla jsem na půdu domu. Poté, co jsem se postavila na židli, jsem si uvázala uzel a dala si lano kolem krku.

Právě když jsem se chystala skopnout židli, slyšela jsem zvonek a pak silné bouchání na dveře. Myslela jsem si, že chvílku počkám, než tento návštěvník odejde.

Čekala jsem a čekala, ale údery byly stále silnější. Vybuchovalo mi to tak nahlas v uších, že jsem to už nemohla ignorovat.

Zajímalo mě, kdo by to mohl být?

Nikdo se nikdy nepřiblíží k mým dveřím a nikdo mě nepřijde navštívit!

Uvolnila jsem si šňůru kolem krku a šla jsem ke dveřím.

Když jsem otevřela, nevěřila jsem vlastním očím!

Malé dítě s tváří anděla bylo před mými dveřmi.

Jeho pohled ano jeho pohled oh! Neumím to popsat! A slova, která vyšla z jeho úst, byla jako ústa anděla!

Opět dala mému chladnému a zklamanému srdci naději.

S miloučkým sladkým hlasem mi řekl:

„Madam, přišel jsem vám jen říci, že Bůh vás miluje.“

Když byl „malý andělek“ pryč, zavřela jsem dveře a přečetla jsem každé slovo napsané zprávy.

Mé srdce bouchá nevysvětlitelnou radostí!

Už nepotřebuji lano a židli. Jak můžete vidět...

Teď jsem šťastná dcera krále králů, Pána Ježíše.

Děkuji Pánu, že mi poslal tohoto „malého Božího anděla“, který přišel právě včas.

Vlastně nejen proto, aby zachránila tento život, ale aby mě zachránil před věčnými problémy, kterými bych musela projít v pekle.“

Všichni v kostele plakali.

Vzlykající kazatel sestoupil z pódia, šel na první lavičku a vzal svého drahého syna do náruče...

Nenechejte si tuto zprávu pro sebe! Pamatujte si: Boží evangelium může něco změnit v někomu životě, proto se nestyďte šířit ho!

Bůh vám všem žehnej. Amen!

(podle internetu)

Až umřeš, tak přijď

Šla jsem o Velikonocích s malou dcerkou na procházku, psycholog mi to totiž poradil.

Odházela jsem od rodiny – zdálo se mi, že v tomhle manželství už nemůžu vydržet.

A protože jsme měli malé dítě, které mělo po rozvodu žít s mým manželem, chystala jsem se na radu psychologa dceři vysvětlit, že ji mám ráda, i když odcházím. Že ji mám MOC RÁDA, a budu mít, ale takhle že to na světě chodí, už nebudu žít s ní v jednom pokojíčku.

Šly jsme zkřehlou krajinou a já se snažila vzpomenout si na všechno, co mi předříkal před pár dny v poradně můj psycholog. Tehdy to znělo přirozeně, mluvil chytře, jenomže tehdy u toho nebyla dcera.

Když jsem šla vedle ní po okoralé polní cestě, všechno bylo najednou jiné. Holčičce byly tři roky a byl veselá. Poskakovala kolem mě. Říkat smutnou zprávu veselému člověku je o moc horší. Kdyby byla dcera nějak zaražená, kdyby něco tušila, byly bychom v náladě, do níž by se mé vysvětlování hodilo. Jenže takhle? Jak podat smutek veselé holčičce ...

Pak jsem se nadechla a řekla jsem jí to tak, jak mi radil psycholog – a doufala jsem, že to pochopí.

Dítě mlčelo.

Nevěděla jsem, co říct dál, a tak jsem s ní vešla do venkovského kostela, který jsme právě míjely, vůbec nevím, co mě to napadlo, snad jsem si myslela, že se v kostele rozptýlí.

Dcerva se podívala na obrázek Jezulátka u vchodu. Malé dítě v náručí Panny Marie.

„Tohohle Ježíška ukřižovali?“ ukázala na obrázek. Veselost ji opustila. Vypadala ve svém plyšovém kabátku jako velice smutné koťátko.

Zprvu jsem nevěděla, co má tou otázkou na mysli, člověk je zvyklý vidět na kříži dospělého muže – dospělého Krista, ne dítě. A přece na kříži je – i malé dítě – Ježíšek.

„Ano.“

„Ježíška?“ vyhrklo dítě nechápavě.

„Ježíška.“

A pak jsem rychle vyšla z kostela. Jako by mě moje dcerka tou podivnou otázkou chtěla upozornit na bolest, kterou jí nesu, nesu pro celý její život, ačkoli to byla určitě jenom obyčejná otázka tříletého dítěte.

„Zabili ho?“ Chtělo děvčátko vědět.

„Ale on se pak vrátil,“ pospíšila jsem s odpovědí.

„Byl mrtvý a vrátil se?“ opáčila dcerka a mně její nevinná otázka připadala náhle lstivá. Kývla jsem. Chtěla jsem hovor ukončit, a ne vést náboženskou velikonoční rozpravu.

„Prostě tě mám ráda, i když u tebe a u tatínka nebudu bydlet,“ řekla jsem.

„Já vím,“ řekla dcerka, „holky ve školce mi to řekly už dávno.“ Holky ve školce ... Proto se nedivila, proto nebyla překvapená, když jsem jí to řekla ... Co všechno jí napovídaly, co všechno zaslechly u svých rodičů, kde kdo asi o mě mluví, ... malé džbánky mají velké uši, uvažovala jsem vztekle.

V tu chvíli se rozezněly zvony. Velikonoční zvony.

A mně vyhrkly slzy do očí, vzpomněla jsem si, jak jsem chodívala jako malá do kostela s otcem ... i moje matka od nás v mém dětství odešla. Byl to tehdy jiný kostel, kdesi v dálce, velikonoční dálce ... ale ty zvony zněly stejně!

Vzala jsem dcerku za ruku a tiskla její malé prstíčky, pevně, pevně.

„Byl mrtvý a vrátil se,“ uvažovala malá nahlas.

„Jo?“ Kývla jsem.

„Až umřeš, tak přijď,“ poprosilo děvčátko a já cítila maličké prstíčky, jak se pevně zařaly do mých. Jako by mě nechtěla pustit, jako by se bála, že moje ruka se najednou rozplyne stejně, jako se jí rozplývá domov.

Velikonoční zvony prosvěcovaly krajinu.

A já, já jsem se vracela domů a připravovala se: řeknu manželovi, že jestli mi může odpustit,

zůstanu DOMA.

Velikonoční zvony oslovovaly. Oslovovaly Vzkříšením.

A jak to dopadlo? Za dva roky budeme mít s manželem zlatou svatbu a naše dcera už má velké děti!

(podle internetu)

Potrat

25. březen je Dnem počatého dítěte, přijměte k tomuto dni svědectví jedné matky.

Lidé mluví o lékařské nutnosti potratu k záchraně života matky. Byla jsem jednou z těch matek.

Ve 20. týdnu těhotenství mi byla diagnostikována agresivní rakovina, která mi uzavírala dýchací cesty. Nikdy nezapomenu, když se první lékař, onkolog, zmínil o potratu. Prošla jsem si roky neplodnosti, abych otěhotněla.

Věděla jsem, že raději zemřu a porodím. Pak jsem se setkala s dalším lékařem, který vyjmenoval všechny problémy, které by dítě mělo, kdybych ho neukončila.

Stála jsem si za svým a odmítla. Řekl: "To je v pořádku. Dítě se stejně pravděpodobně spontánně potratí."

Hledala jsem a našla dobré lékaře, kteří mě podporovali, a ve 34. týdnu jsem porodila zdravé dítě.

V lednu oslavím 10 let bez rakoviny. Mám zdravou, krásnou 10letou dceru, která je živou připomínkou toho, že lékaři nevědí všechno."

*Sarah Hull
(podle internetu)*

Zadáno pro ženy

Když jsi nejistá v katolické víře....

Tři mučednice

Tyto tři ženy byly zavražděny jen proto, že byly katolíčky. Každá z nich žila v období velkého pronásledování.

Řekneme-li, že katolické náboženství je v určitých kruzích nebo oblastech nepopulární, vyjádřili jsme se ještě velmi mírně. Jsou místa, kde je jakákoli odnož křesťanství terčem výsměchu. Jinde se možná většina obyvatelstva hlásí ke křesťanství, ale vůči katolicismu se chovají nedůvěřivě. V takovém prostředí máme tendenci raději na sebe neupozorňovat, svou víru navenek neprojevat a přesvědčit sami sebe, že jde jen o naši soukromou záležitost. Když nenacházíme odvahu šířit svou víru, měli bychom čerpat inspiraci u následujících mučednic, které žily v období otevřeného pronásledování.

Blahoslavená Tarzicie Olga Macková žila na Ukrajině v letech 1919 – 1944. Její domovinu ovládaly sovětské armádní síly. Jednoho rána potkala Tarzicie u brány kláštera sovětského vojáka, který ji na místě zastřelil. Proč? Jak vysvětlil, zabil ji prostě jen proto, že byla řeholní sestrou.

Jihokorejská svěřice Lucia Pak Hui Sun (1800 – 1839) byla dvorní dámou královny. Aby se mohla blíže seznámit s katolickou vírou, vzdala se svého postavení na královském dvoře. Zanedlouho se dala pokřtít. Pro víru ji uvěznilo a surově bili. Protože se odmítla zřítí víry, stáli ji.

Svatou Magdalénu z Nagasaki vychovali věřící katoličtí rodiče. Zemřeli mučednickou smrtí, když jí bylo jedenaadvacet let. Když jí bylo dvaatřicet, ztratila jednoho po druhém čtyři duchovní vůdce, z nichž se také stali mučedníci. Když zavraždili čtvrtého z nich, Magdaléna se rozhodla přiznat ke své víře vládním vojákům. Zavěsili ji za nohy na šibenici nad jámu na smetišti a nechali ji tam, dokud nezemřela.

Tyto tři ženy nás učí, že o víře lze někdy svědčit jednoduše vnějšími projevy víry a jindy jsme nuceni odvážně ji vyznat. V každé situaci jsme však povolány držet se víry a bezvýhradně o ní svědčit.

Copak jsem ti nepřikázal:

Bud' klidný a silný, neděs se a neměj z ničeho strach?

Ve všem, co podnikneš, bude totiž s tebou Hospodin, tvůj Bůh.“

Joz 1,9

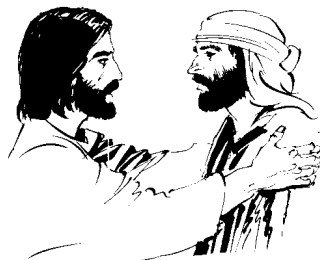
Drahá svatá Magdaléno, svatá Lucie a drahá blahoslavená Tarzicie, každá z vás žila v době velkého pronásledování. Prosím, orodujte za nás, abych si já i moji ostatní bratři a sestry ve víře vážili, že můžeme svobodně praktikovat svou víru a měli odvahu otevřeně ji sdílet s jinými.

7. Bůh je láska

Jeden ateista se takto vyznal ze svého přesvědčení:

„Mám pochybnost o světě, o všem... Ale tehdy si uvědomuji, že pokud existuje Bůh, tak to může být jen Bůh Láska. Neboť nic krásnějšího neznám.“

A podobně tvrdí i apoštol Jan: „**Bůh je láska.**“ (srov. 1 Jn 3, 9.)

Jeden nešťastník **z**věřil

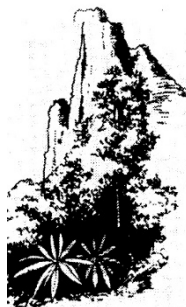
Jeden člověk se rozhodl skočit z vysokého útesu do moře. Cestou se zastavil u přítele, aby se s ním rozloučil:

„Víš, můj život je velmi smutný a nudný. Nemiluji Boha ani lidi, zhřešil jsem vůči všem přikázáním. Nepočítám ani s Božím milosrdenstvím. Je konec...“ Přítel mu domlouval:

„Víš, že se dá vždy začít. Boží milosrdenství je nesmírně velké. Bůh nám vždy nabízí lásku. Jen ji třeba přijmout.“ Ale nešťastník se nedal utěšit: „Moje srdce je jako děravý kbelík. Jakmile Bůh do něj vlije lásku, odpuštění, hned se to z něj ztratí.“

Zde ho přítel chytil za ruku: „Možná je tvé srdce jako děravé kbelík, ale když ho vrhneš do moře milosrdné Boží lásky, ta ho obklopí a zalije zvenčí, zevnitř, shora, zdola a ze všech stran. Bůh tě miluje, nevzdávej to.“

A dopadlo to dobře.

Hlavní příkaz je **příkaz lásky**

Jde o lásku k Bohu a k bližnímu. Pána mám milovat nade vše a bližního jako sebe samého. V Desateru Pán rozvíjí tento příkaz do konkrétností.

První tři přikázání nám určují, **jak se chovat k Pánu**. Od čtvrtého přikázání **Bůh chrání to, co potřebuje člověk pro život: rodinu, zdraví, život, majetek, čest, domov... Zde jde i o pořádek – postupnost lásky**. Podívejme se na první ještě trochu důkladněji. Jak zní?

„Já jsem Pán,... tvůj Bůh,... nebudeš mít jiné bohy kromě mne! Nebudeš se jim klanět ani je uctívat!“ (srov. Ex 20,1-6.)

Jaké je poselství přikázání?

Tímto přikázáním mi Bůh chce říci asi toto: „Ty člověče, patříš mně. Velmi tě miluji, počítej se mnou. Nedívej se po jiných... **Buď mi věrný.** Věř mně, a ne jiným věcem nebo temným silám.

Chci, abys byl svobodný, proto se neboj hvězd ani osudu, ani věštění... To všechno tě zotročí... **Drž se mě a budeš svobodný.**“

To ž mšísíš zkšsit!

Jde o test: „**Kdo je tvým Pánem.**“ Na níže uvedené otázky odpovídej buď „ano“, nebo „ne“. Jiné neplatí.

1. Snažil ses hledat Pána Boha?
2. Snažil ses zjistit jeho vůli a orientovat se podle ní?
3. Umíš říct, co ti brání plnit náboženské povinnosti?
4. Studoval jsi náboženskou literaturu?
5. Snažil ses poznávat Pána Boha?
6. Styděl ses za svou víru?
7. Setrval jsi v pochybnostech ve víře?
8. Máš nějaké talismany?
9. Věřil jsi v reinkarnaci?
10. Vyvolával jsi duchy?
11. Měl jsi něco co do činění s čarováním?
12. Věřil jsi pověrám?
13. Jsi přesvědčen, že tvůj osud řídí hvězdy?
14. Uznáváš horoskopy?
15. Máš stavy zoufalství?
16. Reptal jsi na svůj život?
17. Hřešil jsi s vědomím, že ti to Bůh odpustí?
18. Jsi přesvědčen o Boží dobrotě?
19. Máš ve zvyku se postavit proti zlu?
20. Modlívaš se?

Ohodnocení:

Pokud jsi odpověděl na otázky 1 až 5, a 18 až 20 ano, tak si připiš po jednom

bodů. Pokud jsi odpověděl na otázky 6 až 17 ne, tak si také připiš po jednom bodě. Jiné se nebuduje.

20 bodů

Srdce je sídlem schopnosti a osobnosti, ve kterém se rodí myšlenky a city, řeči, touhy, rozhodnutí a činy. Bůh ho zná až do dna. Zdá se, že i ty ho chceš znát a patřit mu bezvýhradně. Říká se, že „Podle ovoce je znáte.“ Koho? Druhé lidi, ale i své slabosti.

7-19 bodů

Žiješ v zajetí strachu, pověr, nepravdy... Nepovažuješ Pána za svou nejdražší bytost. Máš úniky a zaváhání. Jen jednoho se bojím, aby tvé ano a ne nebyly v případech, kdy je zcela ohrožena vláda Pána ve tvém srdci. Pokud jsi odpověděl na otázky 6 až 17 ano, je to špatné... velmi špatné.

1-6 bodů

Nezbytně musíš zjistit, kdo vládne tvým světem. Odhal ho. Konkrétně ho pojmenuj. Najdi, kam vedou jeho nitky. Vybudoval ve tvé duši síť, do které tě vtahuje. Rychle přesekej hříšné návyky.

Chceš zjistit, jestli se můžeš v krátké době polepšit? Nebo jestli půjdeš „dolů“ vodou? Položím ti ještě pár otázek, a ty si ve svědomí na ni odpověz: „**Z jakého zdroje je napájena má radost?** Je to dobré? Je to Pán, nebo je to jen „nějaký“ bůžek? Pokud je to „bůžek“, ihned musíš začít jednat.

Když máš problém, přichází otec

Malý Jenda hrál na chatě s kamarády fotbal.

„Nahrej... Tady máš...“ ozýval se jejich veselý křik široko daleko. Kamarád silně kopl do míče a ten se ztratil kdesi v lese.

„Jdu pro něj.“ Řekl Jeníček a zmizel v houštině. Za chvíli bylo slyšet výkřik a nikdo nechápal, co se stalo. Chlapci odběhli pro rodiče a ti s hrůzou zjistili, že chlapec padl do hlubokého sondážního, asi půl metru širokého vrtu. Otec se nahnul nad šachtu a zavolal:

„Synu můj, žiješ?“

Zdola se ozval bolestivý výkřik a opět nastalo ticho.

„Nic se neboj, vydrž... Hodím ti lano, přivaž se kolem pasu.“

Chlapec tak učinil. Otec pomalu táhl tělo chlapce vzhůru. Když se syn dostal nahoru, vrhl se otcí do náruče:

„Tati, věděl jsem, že mě tam nenecháš.“

Bůh je Otec, nenechá nás tady, ale musíme se k němu přivázat **láskou a důvěrou**.

Božské schopnosti, kterými se ho můžeš dotknout

Víra - je božská ctnost, kterou věříme v Boha a ve vše, co nám řekl a zjevil a co nám svatá Církev předkládá k víře. (srov. KKC 1814.)

Naděje - je božská ctnost, kterou toužíme po nebeském království a po věčném životě jako po svém štěstí tím, že nedůvěřujeme sobě, ale Bohu.

Láska je božská ctnost, kterou milujeme Boha nade vše pro něho samého a svého bližního jako sebe z lásky k Bohu. (srov. KKC 1817.)

Slyšel jsi to?

Víš, že náš Bůh se rád i skrývá? Ano, ano, ano... A zjeví se, komu chce a jak chce. **On se skrývá za lásku.**

Kdo má zálibu v „hledání jeho tváře“, neumí se vynadívát a dost radovat z toho, jaké nádherné vlastnosti má. Je dobrý, moudrý, věčně mladý, jiskřivý, stále svěží, vtipný, radostný, stále nadšený pro něco nového, dobrodružně riskuje se svou láskou a nebojí se do nás investovat,... Veškerá jeho krása a dobrota se nedá vyjmenovat. **Náš Bůh je úžasný. Je nádherný. Je náš.**

Stalo se...

Učitelka vysvětluje na hodině přírodopisu vznik světa. Na závěr dodává: „Ale paní katechetka by s tím asi nesouhlasila.“ V tom se přihlásí malá Anička, která chodí na náboženství: „Paní katechetce to nebude překážet, ona má v tom jasno.“

Životní močdrost

Přátelé, přeji vám i sobě, abychom měli vždy jasno! A pamatujme, pokud by se nám to v životě trochu zamžilo, víra nám to jistě objasní. Chceš-li se vnitřně obnovit, zachyť Boží lásku k nám... Stále platí zákon, že vnitřní člověk žije „zevnitř“...

Jak pokazit dítě deseti tahy

Dosti bylo moudrých rad, jak z dítěte vychovat úžasného člověka. Přijměte nyní rady, jak dítě pokazit. Inspiraci bereme ze stejnojmenné knihy Antonia Mazziho.

Pokud je chcete vychovat špatně, dělejte toto:

Ochraňte jej před vším možným

Jeden otec, který nebydllel se svou rodinou, odmítl platit 750 eur měsíčně téměř třicetiletému synovi, absolventovi vysoké školy, mimo jiné vlastníkovu investičního podílu ve výši 258 tisíc eur, který odmítá rozličné nabídky práce, neboť se chce zapsat ještě na postgraduální studium a další specializace.

Soudci dali za pravdu nespokojenému maminčinu miláčkovi, a protože otec je bohatým neapolským podnikatelem, musí ho nadále vydržovat.

Nechci diskutovat o otcově bohatství, chci diskutovat o tomto zhoubném a blouznivém hyper-ochranném pohledu na výchovu dětí.

Je-li třeba potrestat otce, který odešel od rodiny, nebo má-li se přilepšit matce a podpořit ji, ať se tak stane jiným způsobem. Italské zákony nabízejí široké možnosti na podporu opuštěné manželky či manžela. Ale populistické a na koleně psané rozsudky skřípou.

Naše děti je třeba dobře vychovávat už od malička. Dospělost musí být metou, cílem výchovy v každém smyslu.

Drazí otcové, buďte tak slabí, jak jen to jde

Postava otce se už déle opět vrací na čestné místo novin a úvah intelektuálů. Revoluční roky 1968/1969 a ideologická snaha zabít postavení otce, protože

údajně je příčinou rodinných, národních i mezinárodních tragédií, uvrhly otcovství do krize a ono za tu dobu zesláblo a stáhlo se z boje. Král zůstal nahý a ztratil svůj staletý podstavec autority a ani po dvacetileté očištné lázni se nedokázal rehabilitovat na věrohodného lídra rodiny a znovu se postavit na důstojné místo, které mu patří.

Naopak, jak roky ubíhaly, nejenže se vzdal svého podstavce, ale dělal vše možné proto, aby taková žádaná věrohodnost nevzkličila. Pro sesazeného krále bylo příliš náročné nahradit rozkazování pokorou. A stále se mu nezdá dostatečně vděčný úkol přidat se po boku dětí a rodiny jako spolucestující, který má prořídlé nejen vlasy, ale také srdce, a to v důsledku každodenních frustrujících obtíží.

Schválně se zde zamýšlím nad otci a jejich slabostmi, abych už po sté zaburácel na poplach kvůli šikanování mezi dětmi. Na základních školách se objevily tři formy šikany: fyzická, kterou upřednostňují chlapci; psychicko-verbální, kterou mají raději dívky, a „nepřímou“, v podobě mobbingu, rozšířené mezi oběma pohlavími.

Už mě unavuje číst výzkumy o problémech našich dětí a o týrání slabších silnějšími, ve kterých si autoři jen stěžují místo toho, aby podnikli něco konkrétního.

Nestůjme na břehu a nečekejme, až vyplouvají na povrch stále větší a hlubší tragédie, ale raději posilujme každý prvek, který podpoří dobro, hodnoty a vnitřní jistotu v životě našich mladých. Abychom toho dosáhli, nemůžeme vzpomínat rodinu a školu pouze okrajově a doplňkově, když se děti dopustí šikanování. Rodina musí opět nabýt své vlastní role – vychovávat mladé generace.

Je nezbytné vymyslet nejen politiku rodiny, ale celé společnosti, která by vytvářela systémy a sítě, schopné okamžitě odpovídat na čtyři základní potřeby: jízdní pruhy vyhrazené pro mladé, organizace služeb, sladění školní a pracovní doby, trvalá formace a sešrotování celých bytových sídlišť, které vznikly jen proto, aby obohatily stavitele činžáků a umožnily mladým zakládat výtržnické tlupy a gangy.

Presvědčme dospělé, aby se chovali jako dospělí, a volnému času dejme celou váhu a důležitost, jakou si zaslouží. Zútluněme prostory, kde se mohou sjíždět

mladí. Vytvářejme iniciativy v oblasti hudby, sportu, mezinárodních výměn a pozitivních dobrodružství...

V první řadě se my musíme snažit, aby naše děti měly kde vybit přebytek energie, která se v nich hromadí a rozpíná v době dospívání, a musíme ji nasměrovat do náročných sportovních aktivit zaměřených na harmonii těla.

Biochemické motory ve dvanácti letech začnou kmitat nadzvukovou rychlostí a žádají si, abychom naše děti věznily šest-sedm hodin denně po dobu šesti či sedmi let ve školní lavici.

Velmi snadno se v nich nasbívá agresivita, která při špatné výchově vyústí do projevů šikanování, což se nám všem hnusí.

Nikdy nepřestanu tvrdit, že praví vychovatelé se opírají především o prevenci a mnohem méně se zapojují do šíření poplašných zpráv.

Da Vinciho večeře

I když byl Leonardo da Vinci, velká osobnost italské renesance, uznávaný architekt a vynálezce, nejvíc jej proslavil portrét Mona Lisa a malba Poslední večeře, která byla náhradní zakázkou namísto velkého bronzového koně před milánským hradem, na kterého kvůli válce nezbyl bronz.

Poslední večeři namaloval na objednávku milánského vojevůdce Lodovica Sforzy,

pro kterého namaloval několik portrétů a navrhl různé válečné stroje a zbraně. Vévodce Sforza byl vlivný mecenáš místního kláštera dominikánů, ve kterém chtěl být po své smrti i pohřben v rodinném mauzoleu, ale zemřel v zajetí ve

francouzském zámku Loches.

Da Vinci začal své velkolepé dílo na zdi v severní části refektáře kostela s klášteřem Santa Maria delle Grazie v roce 1495. Obvyklý dobový postup malby fresky spočíval v malbě na mokrou omítku, ale Leonardo da Vinci neměl tuto metodu v oblibě, protože taková freska se musela malovat rychle a nemohl se vrátit

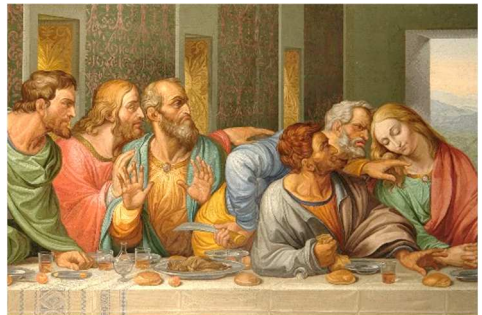
a dotáhnout detaily, případně provést malé opravy. I z tohoto důvodu zvolil jinou metodu a Poslední večeři namaloval na suchou omítku speciální směsí olejové barvy s vejcem, čímž získala barva sytost a jasnost, ale necelých 40 metrů čtverečních malby nemělo tak dlouhou životnost jako typické fresky renesančního období – barva se začala už za jeho života loupát.

Malování Poslední večeře o rozměrech 4,6 x 8,8 metru mu podle darovacího spisu *De divina proportione* trvalo přibližně tři roky, což vzbudilo i nepochopení okolí, protože klášter dominikánů musel fungovat s malířem a jeho ateliérem ve své jídelně. Malba na opačné straně refektáře, Ukřižování od Giovanniho Donatoa di Montorfano, trvala pouze jeden rok. Jedna legenda tvrdí, že v jisté chvíli da Vinci zvažoval i samotného představeného kláštera za vhodnou předlohu zrádce Jidáše, protože si na malíře neustále stěžoval vojevůdci, že je líný a nepracuje, a pokud pracuje, tak narušuje život kláštera.

Apoštolové a Kristus

Rozložení stolujících u Poslední večeře bylo v da Vinciho podání také netradiční – mnohá vyobrazení Velkého čtvrtku zobrazovala horní síň a apoštoly kolem kulatého stolu, Jidáše u dveří, jak už pomalu odchází. Leonardo využil optických vlastností stěn a vytvořil horní síň, která byla součástí klášterní jídelny. Apoštoly rozdělil do trojic - dvě trojice po levici a dvě po pravici Mistra. Ježíš, sedící uprostřed, je o něco větší než apoštolové, čímž na sebe upozorňuje. Malíř využil své znalosti architektury i geometrie a vložil Ježíšovu hlavu přesně do průsečíku úhlopříček obrazu a vodorovné i svislé osy, čímž opět přitáhl pozornost na Ježíše jako centrální postavu.

V pozadí malby se nacházejí tři okna, která ozařují síň a prostřední část stolu. Krajina za okny připomíná krajinu, kterou vidíme i na obraze Madony ve skalách. Poslední studie indikují, že by se mohlo jednat o reprodukci krajiny v nedaleké oblasti jezera Como. Interiér síně je inspirován dobovým milánským domovním dekorem (tapiserie na stěnách a kazetové stropy), který byl charakteristický pro bohaté domy v Miláně. Ubrus a věci na stole připomínaly zařízení dominikánské jídelny. V horní části refektáře, nad hlavami učedníků, se nacházejí tři půlměsícové klenby, lunety. Jsou v nich erby Sforzovy rodiny. Uprostřed je erb vojevůdce Ludovica Sforzy spolu s erbem jeho manželky

Beatrice d'Este. V pravé části je v lunetě zobrazen heraldický znak jeho prvorozeného syna Maxmiliána a vlevo druhorozeného Francesca.

Úmyslem Leonarda da Vinci bylo zvěčnit okamžik z evangelií, ve kterém Kristus řekne tuto větu: „Amen, pravím vám: Jeden z vás mě zradí.“ Je zajímavé sledovat, jak se tato slova šíří od centra obrazu – Krista směrem ven. Malíř si dal záležet, aby zachytil emoce nejen na tvářích apoštolů, ale také na jejich gestikulaci – vidíme natažené ruce, tázavé pohledy, ukazování prsty i obrazné bouchání po stole a vstávání ze židlí. Pouze dva lidé se natahují za chlebem – Ježíš a Jidáš, který sedí ve

trojici po jeho pravici, mezi Janem a Petrem, což dokazuje odvážný záměr malíře – posadit zrádce mezi skálu a učedníka, kterého Kristus miloval. Protože da Vinci nedodržel ikonografické principy, apoštolové ani Ježíš nejsou pojmenováni, chybí tradiční svatozáře a jiné ikonografické prvky, například různé symboly jednotlivých apoštolů – klíče, meč, svitek a jiné. Jejich pořadí se dozvídáme pouze z kopií a poznámek z jednotlivých skic.

Po Ježíšově pravici za stolem sedí Jan, k němu se naklání Petr a od nich dvou uhýbá Jidáš, vedle nich sedí Ondřej, Jakub mladší a Bartoloměj. Po Ježíšově levici sedí také dvě trojice apoštolů – Tomáš, Jakub starší a Filip, za nimi Matouš, Tadeáš a Šimon. Další legenda se také pojí s podobou Jidáše. Jelikož Leonardo da Vinci byl známý zejména díky své portrétové tvorbě, dal si záležet na důsledné přípravě rysů a mimiky svých uměleckých subjektů. Strávil mnohé dny procházením po Miláně a děláním skic, během kterých sledoval běžné obyvatele, snažíc se najít takovou, která by se mu nejvíce přibližovala k postavě a osobě daného apoštola. Ve svých dopisech Lucu Paciolumu se zmínil, že měl problém najít vhodnou tvář pro Ježíše, protože už jeho příbuzným, Jakubovi mladšímu i staršímu, dal nejkrásnější rysy, jaké našel. Také neuměl najít vhodného adepta na protipól, na tvář Jidáše. Legenda tvrdí, že tvář Krista spatřil v chrámovém sboru – nevinnou a plnou dobroty. Tvář zrádce hledal mezi spodinou Milána, až jednoho dne našel v příkopu opilce, který ani nevěděl, kde je. Poté, co se ocitl v ateliéru a Leonardo si podle něj udělal skicu, přiznal, že už viděl malíře i obraz. Tvrdil, že před třemi lety, když žil lepším životem a chodil do chrámu, ho kdosi oslovil, aby propůjčil svou tvář Kristu. Tato legenda je málo pravděpodobná, protože podle jiných zdrojů si da Vinci nechal obě tváře, Jidáše i Krista, na konec, takže časově by tento příběh nezapadl do dějové linie. Legenda se však tradovala dále kvůli morálnímu poučení, jak se z člověka,

který je stvořen k Božímu obrazu a jeho tvář je jako tvář Krista, dokáže sklouznutím na špatné cesty stát zosobněním Jidáše, zrádce, který se nechal svést satanem.

I když je tato malba celosvětově známá, nevděčí za to své životnosti. Díky netradičnímu přístupu k její tvorbě se na ní velmi rychle ukázal zub času – suchý podklad začal vlivem nevhodných podmínek zvětvávat a blednout. Za svého života s tím Leonardo da Vinci nic neudělal, jeho žáci pracovali na tvorbě kopií pro soukromé sběratele, ale každý z nich ubral něco z díla svého učitele a přidal tam něco ze sebe, čímž změnil výslednou kopii. Většinou se přidržovaly pouze mimiky a gest, zachovávajíc rozložení obrazu.

Restaurování díla

V 16. století se obrysy ztrácely, barva bledla a malbu zakrývaly skvrny. K dalšímu poškození došlo, když byly v roce 1652 do stěny vybourány dveře, které zasahovaly do nižší střední části obrazu – Ježíš přišel o nohy a také zmizela část ubrusu. Veleřídlo bylo mnohdy opravováno, restaurováno a přemalovááno. K prvním restaurátorům patřil Michelangelo Belotti v roce 1726, který se však mylně domníval, že Leonardo použil jiné barvy, čímž obraz poškodil. Následující restaurátorské snahy se pokoušely poškození zastavit, vrátit mu původní vzhled nebo jej zakonzervovat. V roce 1770 se do rozsáhlého přemalování pustil Giuseppe Mozza, který se nedržel důsledně Leonardovy koncepce. V průběhu staletí se několikrát pokusili malbu získat do soukromého vlastnictví včetně francouzského krále Ludvíka XII., který se po okupaci Milána nakonec rozhodl nevytrhnout malbu ze zdi a nesebrat ji s sebou do Francie, ale některé zdroje tvrdí, že si pořídil kopii na plátně, která je v současnosti v klášteře belgických premonstrátů v Tongerlu. Francouzská vojska se do Milána vrátila i v roce 1796 a z kláštera si udělala kasárna – a jelikož byli naladěni revolučně a antiklerikálně, volný čas trávili házením kamenů do apoštolů sedících u Poslední večeře. Další známý pokus o získání originálu malby je snaha Stefana Barezzioho v roce 1821, který chtěl fresku sejmout ze zdi, což by bylo možné, kdyby Leonardo da Vinci použil tradiční postup mokré omítky. Na to, že to da Vinci neudělal, přišel až poté, co poškodil část Kristovy ruky a ubrusu. Až v roce 1934 se kostel a klášter vrátily do rukou dominikánů a z bývalé řeholní jídelny se stalo státní muzeum. Události druhé světové války zasáhly i Milán a 15. srpna 1943 dopadla do klášterního nádvoří bomba, která strhla východní stěnu místnosti, čímž byla malba vystavena externím vlivům a výkyvům počasí. Budova byla opravena až o čtyři roky později.

Koncem 20. století, od roku 1978 do roku 1999, což je nejdelší období v historii restaurování jakékoli malby, se odborníci rozhodli zachránit veledílo Leonarda da Vinci pod vedením doktorky Pinin Brambilly Barcilonové. Když se obraz začal milimetr po milimetru důsledně restaurovat, doktorka denně zvládla udělat akorát tak práci ve velikosti malé poštovní známky, a to i přes různé lupy a mikroskopy, protože se musela dostat až k původní malbě. V roce 1980 byl chrám s klášteřem a Poslední večeři zapsán do seznamu UNESCO.

Malba plná tajemství

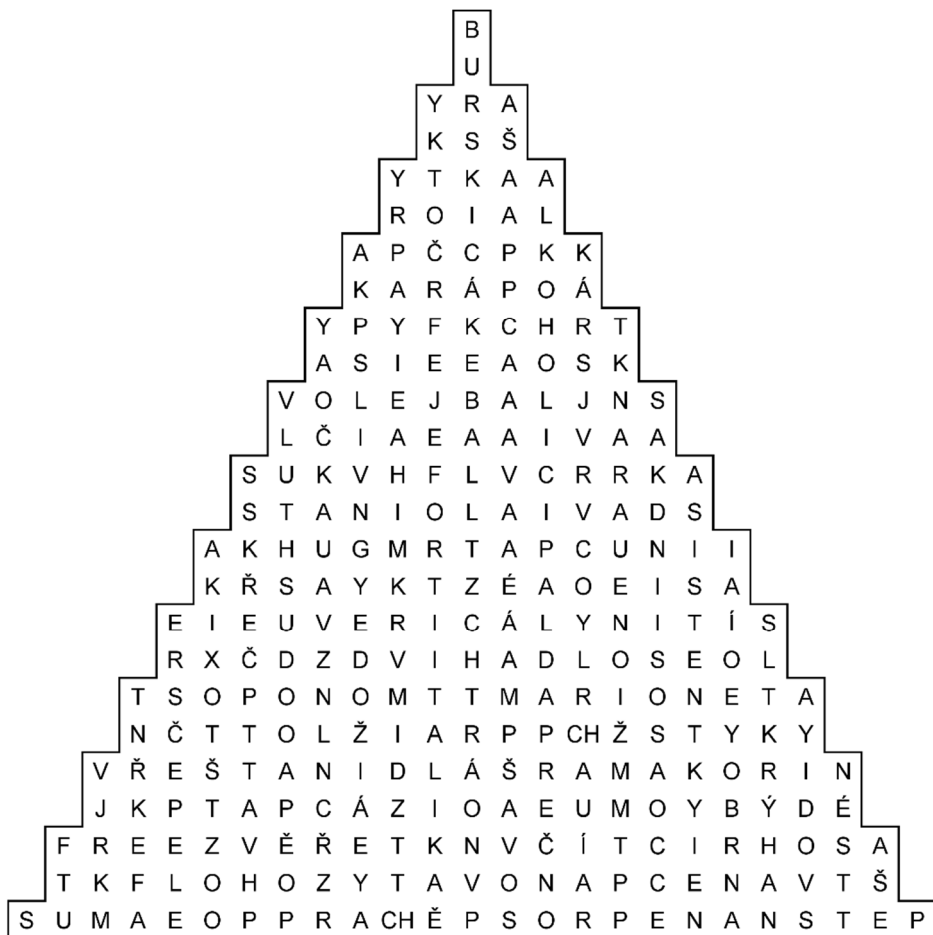
Poslední večeře se stala obětí mnoha konspirací a fám – někteří v ní hledají skrytou symboliku, vyčítaje z oken datum konce světa podle tajných výpočtů, další považují osobu apoštola Jana za Marii Magdalénu, která byla údajně Ježíšovou manželkou, vycházejíc z apokryfního Filipova evangelia, které se stalo i předlohou pro známý Da Vinciho kód, ale neumí odpovědět na otázku, kde je pak milovaný Ježíšův apoštol a evangelista Jan. Jiní vidí symboliku dvanácti apoštolů ve znamení zvěrokruhu, dokonce jim také přiřadí daná znamení podle temperamentu a osobnostních charakteristik. Někteří našli symboliku i v tom, že Jidáš, který uhýbá před Petrem, převrátil solničku – pro pověřivé symbol smůly, pro jiné to, že už nebude „solí země“.

To, že tato malba prožila mnohé bouřlivé epochy dějin a díky moderní vědě ji můžeme vidět například z obývacího pokoje v celé její kráse, zatímco podle Milánců 16. století byla jen nerozeznatelnými cákanci, je malý zázrak. Přestože jsou události Velkého čtvrtka už za námi, i díky Leonardovi da Vinci se můžeme opět ocitnout ve večeřadle, ve kterém před skoro dvěma tisíciletími zazněla slova zrady, které toskánský autor zachoval ve své malbě.

(podle KN)

* * * * *

Světce pro tento měsíc byl věrozvěstem z Irska. Působil jako putující mnich. Ve Francii v Poitiers vyzvedl z trosek ostatky sv. Hilária. Zakládal kostely a hledal místo, na něž byl ve snu povolán. Byl to ostrov na Rýně, kde u Säkingenu vybudoval chrám a dvojí klášter. Je patron Bádensko-Württemberska, Německa a švýcarského kantónu Glarus i Säkingenu a dobrého počasí; vyzván jako ochránce před požáry a povodněmi i jako ochránce před dětskými nemocemi a při bolestech končetin.

akát; akty; alkoholici; anarchista; Apač; asistentky; astra; Avia; cirhosa;
 čepele; čerpadla; exponát; free; gauč; Havajec; hnus; Indka; italika; jaksi;
 kefa; klas; kmih; křeč; losy; marioneta; maršál; monopost; neprospěch; nést;
 netvor; obrna; očka; Ohio; ohozy; olej; opal; otky; panovat; pára; péci;
 pijavice; pořádat; prach; prut; rank; revue; rotace; rýha; sítiny; skicák;
 skropit; slalomy; snímatel; srub; staniol; step; strk; styky; suma; svod; škopky;
 špek; štvanec; toky; toxika; trofeje; ucpat; vkus; vlak; volejbal; voli; vřeštani;
 zácpa; zádrž; zdvihadlo; zvěř; Žiar

STRÍDMOST

Prožíváme postní dobu. Možná se i ty ptáš,
jak se můžeš k Bohu lépe přiblížit.

Jednou přišel za Ježíšem mladík a ptal se ho, co má dělat, aby se dostal do nebe. Ježíš mu řekl, že má zachovávat přikázání. Na mladíkovu odpověď, že to dělá od mládí, mu Ježíš řekl, že mu chybí již jen jedno: „Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi. Potom přijď a následuj mě!“ Na to mladík smutný odešel, protože měl velký majetek.
(viz Mk 10, 17-22)

PO STOPÁCH
LÁSKY

je věrný také ve velké.

Dávejte

Chce po nás Pán Ježíš, abychom nic nevladnili, abychom byli úplně chudí? Ne, vždyť mnozí králové se stali světci a nevzdali se svých království.

Ježíš od nás chce, abychom měli nesobecké srdce, aby ho nic nerozptylovalo, zejména ne majetek. Často nám to připomínal.

Z Písma svatého se vysypaly čtyři různé věty.

Vezmi si čtyři pastelky a vybarvi stejnou barvou kartičky, které patří k sobě.

Nemůžete sloužit Bohu

i mamonu.

Blahoslavení chudí duchem

a dostanete.

neboť jejich je nebeské království.

Kdo je věrný v nejmenší věci,

Snaž se v této postní době o jednoduchý a střídavý život.

Poděl se — když si spolužák zapomněl tužku a ty máš dvě, jednu mu půjč.

Nenakupuj zbytečnosti.

Chudoba neznamená otrhanost - udržuj své oblečení v pořádku a čistotě. Poskládej si své věci a ulož je na místo.

Nevybírej si v jídlě. Jez to, co ti nabídnou.
- Dojez všechno, co si nabereš - raději si naber méně.
Některé dny nejez sladkosti.

Máš-li doma hračky, se kterými si už nehraješ, či přečtené knihy, porad: se s rodiči a věnuj je někomu, koho potěší.

Odlož ušetřené peníze a alespoň část z nich věnuj na dobročinnou sbírkou. Rodiče ti ji jistě pomohou vybrat.

Chovej se zodpovědně k přírodě - pečuj o domácí zvířata, o rostlinky, které máte doma, šetři vodou, tříd' odpad.

Zkus vynechat sledování televize - místo toho si přečti hezkou knihu, jdi na procházku, udělej někomu radost.

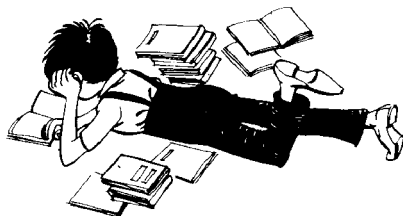
Mysli na ty, kteří jsou sami, nemocní a nemají blízké lidi. Věnuj jim úsměv, vlídné slovo, trochu svého času.

Zvlášt' však mysli na Boha - častěji se na něj obracej v modlitbě, při mši svatě a při četbě z Písma svatého.

Půst vrací lidským srdcím jednoduchost a radost. I Pán Ježíš se postil. Čtyřicet dní žil na poušti ve velké skromnosti. Teprve potom začal lidem mluvit o svém Otci. Snaž se svým chováním a smýšlením stále více podobat Pánu Ježíši. Přinášej jeho dobrotu a lásku všude tam, kde budeš: domů, do své třídy, na hřiště, mezi kamarády. Tehdy se i více přiblížíš k Bohu a tvé srdce naplní radost.

Knižní okénko

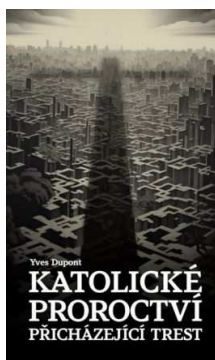
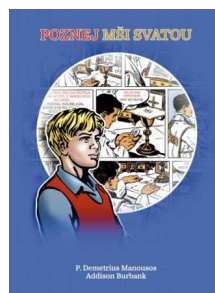
P. Demetrius Manousos, Addison Burbank

Poznej mši svatou

Komiksové zpracování něčeho tak posvátného, jako je Mše svatá, může na první pohled překvapit. Autorům se však podařilo téma zpřístupnit, aniž by mu ubrali na jeho vznešenosti. Dílko poutavě a nenuceně seznamuje s obřady a modlitbami tridentské Mše svaté a vysvětluje jejich význam, který mnohdy neznají ani dospělí.

Vydalo nakladatelství Christianitas

cena 252,- Kč

Yves Dupont

Katolické proroctví

Svazek proroctví a komentářů, které nám pomáhají pochopit, co je s naším světem špatně. Odmítl Krista a Jeho Boží rady a namísto toho přijal mylné lidské rady předkládané nepřáteli Krista. A tato proroctví nám pomáhají poznat, co můžeme udělat v naší době – modlit se, zasvětit svůj život Bohu a připravit se na přicházející události..

Vydalo Christianitas

cena 240,- Kč

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Příležitost k velikonoční svaté zpovědi

Cizí zpovědníci přijedou pomoci se zpovídáním:

Olší v pátek 22. března v 15:00 hod.

Žďárec v sobotu 23. března 10:00 hod.

Dolní Loučky v neděli 24. března 14:30 hod.

Obřady Velikonočního třídenní

28. března - Zelený čtvrtek - 18:00 hod. v Olší

29. března - Velký pátek - 18:00 hod. ve Žďárci

30. března - Bílá sobota - 20:00 v Dolních Loučkách

Biblické hodiny

Setkání nad hledáním svatosti v Bibli pokračují i v novém roce a tento měsíc budou ve středu 6. a 20. po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

Změna vyhrazena

Věděli jste?

Nejmladším ostrovem na Zemi je ostrov Hunga Tonga-Hunga Ha'apai nacházející se v Tichém oceánu, 65 kilometrů severozápadně od hlavního města Tongského království Nuku'alofa. Ostrov vystoupil z mořského dna při erupci podmořské sopky na přelomu let 2014 a 2015. Po vynoření byl kilometr široký, dva kilometry dlouhý a přibližně sto metrů vysoký. Vědci předpokládali, že během pár měsíců nový kousek země pohltí moře, ale ostrov se ukázal odolnější, než se čekalo. Podle NASA by mohl nad mořem vydržet šest až třicet let.

(podle KN)

Něco na závěr...

Hovoří spolu jednou tři duchovní - katolický kněz, imám a rabín - jaký největší zázrak ve svém životě zažili.

Katolický kněz vypráví: „Jednou jsem šel na jakousi samotu zaopatřovat, když tu najednou se přihnala bouřka, ale opravdu strašná bouřka; lilo jak z konve, blesk za bleskem, víchr, no hrůza. Opravdu jsem měl strach, že nedojdu. A tak jsem se začal modlit: Ó Bože, ty víš, že konám službu Tobě, tak mi pomoz, ať dojdu k tomu umírajícímu a připravím jej na setkání s tebou. A najednou - zázrak! Všude kolem mě zuří bouře, a nade mnou čistá modrá obloha...”

Imám na to: „To nic není. To já takhle jednou jedu do Mekky na pout', když se přičene písečná bouře, a to je na poušti naprostá katastrofa. Tak padnu tváří k zemi a modlím se: Ó Alláhu, tvůj prorok Mohamed nám přikázal putovat do Mekky, a teď tu mám bídne zahynout? A najednou - zázrak! Všude kolem mě písečná bouře, a v dosahu mého velblouda se nehne ani zrnko písku...”

Rabín praví: „No, to já si takhle jednou v sobotu jdu svých tisíc kroků do synagogy, a najednou vidím, že na zemi leží tisícovka. Co teď? Je sabbat, já ji nesmím zvednout, ani se nesmím dotknout peněz, co teď? Tak se začnu modlit: Ó Bože, tys ustanovil sabbat pro syny Izraele, pomoz mi jej zachovat! A najednou - zázrak! Všude kolem mě sobota, a já mám čtvrtek!”

Máma: Ten náš chlapeček je tak dospělý! Už v půl roce sedí!

Táta: A sedí za co?

Kohout přinesl slepicím pštroší vejce a říká: „Dámy, nechci kritizovat, jenom ukazuji, co se dělá v cizině.”

Muž: „Lásko, chtěl bych v posteli vyzkoušet něco nového.”

Žena: „Jestli chceš, naučím tě natahovat prostěradlo.”

Ergofobie je strach z pracovní činnosti.

A vy jste si mysleli, že jsem línej, přitom mám jen nemoc!

Když hořela škola, děti pomáhaly, jak mohly. Někdo donesl dřevo, někdo uhlí, a někteří dokonce donesli benzín.